

DEBRECZEN

Szerkesztőség: Debrecen Bajcsy-Zs. utca 1. sz. (Kisgazdapárt helyiségénél) félelet. Tel.: 41-13. Szerkesztőségi hivatalos órák: d. u. 4 11-ig.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Kiadóhivatal: Bajcsy-Zs. utca 1. (Függellen Kisgazdapárt helyiségénél) félelet. Telefon: 41-14. Hivatalos órák: reggel 8 órától este 6-ig

A magyar nép rendíthetetlen békeakarata jegyében szombaton délelőtt megkezdődött a magyar békekongresszus

A dolgozó nép minden rétege képviselteti magát a kongresszuson Andics Erzsébet és Darvas József tartott beszámolót az első nap tanácskozásain

Felemelően szép képet nyújt a Sportesernő a magyar békekongresszus színhelye szombaton reggel 9 órakor. A város drapériákkal borított, virágokkal díszített emelvény fölött a földgömböt helyezték el, rajta a nemzetközi békeharc vezetőinek, Sztálinnak képe. Alatta Sztálin legjobb magyar tanítványának, a békemozgalom magyarországi vezetőjének, Rákosi Mátyásnak képe mosolyog a küldöttek és vendégek számára. A földgömb felett Picasso békegalambja, a nemzetközi békeharc jelképe. Az urneplőbe öltözött vendégek gomblyukában a kongresszusi jelvény.

Nincs a magyar társadalomnak olyan dolgozó rétege, mely ne képviseltetné magát a kongresszuson. Sztálinovista munkások, a gyárak hősei, a szövetkezők útján járó dolgozó parasztok és az egyenleg gazdálkodók, művészek, írók, tudósok, a néppel együtt haladó értelmiségiek, asszonyok és ifjak, papok és katonák vannak a kongresszus küldöttei között, hogy az ország minden részéről, a munka legkülönbözőbb területeiről, nemre, vallásra és politikai nézeteikre való különbség nélkül egy akaratú, egységesen elszántan kiáltja az egész világnak a magyar nép rendíthetetlen békevágyát és azt, hogy a békeért harcolni is tudunk.

Az emelvény feletti dekoráció két oldalán a népek zászlói veszik körül Picasso békegalambjának, a földgömbnek és a szeretett Sztálinnak képét, jelezve, hogy a világ minden

szabadságszerető népe, azok is, akik már szabadok és azok is, akik még elnyomatásban élnek, egy nagy láborba tömörülnek a földön a sztálini békeharc jegyében. A meghívott vendégek között ott találjuk a Párt és a kormány, a társadalmi tömegszervezetek, valamint külföldi barátaink: a Szovjetunió és Kína nagykövetségeinek, s a többi baráti államnak képviselőit.

Eljött Rónai Sándor, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, Dobi István, a minisztertanács elnöke, Farkas Mihály, a Magyar Dolgozók Pártja főtitkárhelyettese, honvédelmi miniszter, Kádár János, az MDP főtitkárhelyettese, Szabó István vezérőrnagy és Horváth Márton, a Párt Politikai Bizottságának tagjai, Rákosi Mátyás, Kiss Károly és Nagy Daniél, az Elnöki Tanács elnökhelyettesei, Szabó Piroška, az Elnöki Tanács főtitkára, Andics Erzsébet, a „Megvédjük a Békét” mozgalom Országos Bizottságának elnöke és Mester Erzsébet, az Országos Békebizottság titkára, Kiss Árpád könnyűipari miniszter, Erdei Ferenc földművelési, Darvas József kultuszminiszter, Hidas István, az MDP budapesti bizottságának titkára, Pongrácz Kálmán Budapest fővárosi tanácsa Végrehajtó Bizottságának elnöke, az állambiztonsági kar számos tagja, a tömegszervezetek vezetői, Kossuth-díjas tudósok, művészek, sztálinovisták, dolgozó parasztok.

Megválasztják a díszelnökséget

Kilenc órakor a terem már zsúfolásig megtelt. A nemzetközi békemozgalom dala esendült fel a küldöttek ajkán: „A béketábor legyőzhetetlen, a béke útja biztos út, ha összetartunk rendületlenül, legyőzzük végleg a háborút.”

Rusznák István, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, az Országos Békebizottság elnöke lép először az emelvényre és üdvözlő a küldötteket, elsősorban a nagy Szovjetunió küldötteit.

Ezután a zenekar eljátsza a Himnuszt, majd László Lenke, a budapesti Tanács tagja javaslatot tesz a kongresszus elnöksége megválasztására.

Elsősorban a díszelnökséget választották meg. A

díszelnökség tagjai: Joszif Visszarionovics Sztálin, Rákosi Mátyás, Mao-Ce-Tung, Kim Ir-Szen, Joliot Curie, Robeson, Pietro Nenni. A díszelnökség tagjai nevének felolvasásánál a kongresszus résztvevői hatalmas tapsal, szünni nem akaró viharos lelkesedéssel, helyükről felállva áttették az egész világot átfogó hatalmas és legyőzhetetlen békemozgalom szeretett vezérének, népünk nagy barátját, Sztálin generalisszimust, népünk legelső békeharcosát, Rákosi Mátyást, a hős kínai nép vezetőjét, Mao Ce-Tungot, az imperialista agresszió ellen hősiessen harcoló koreai nép vezetőjét, Kim Ir-Szent, Hosszasan zúgott a tansz francis nép

nagy fia, a híres atomtudós, a nemzetközi békemozgalom egyik vezetője, Joliot Curie nevének említésekor és hosszas tapsal áttették a nagy amerikai békeharcost, Paul Robesont és az olasz nép kiemelkedő békeharcosát, Pietro Nenni. Ezután a kongresszus elnökségét választották meg.

Rusznák István ezután javaslatot tett a kongresszus napirendjére, amelyet a kongresszus egyhangúlag elfogadott.

A napirend első pontja: **Beszámoló a nemzetközi békeharcról, a stockholmi, prágai felhívás eredményeiről és a nemzetközi békeharc**

A Béke Hívei II. világkongresszusának módot kell találnia arra, hogy elérje a nemzetközi nézeteltérések békés megoldását

— A Béke Hívei II. Világkongresszusának — mondta ezután — módot kell találnia arra, hogy elérje valamennyi országban a fegyverkezés csökkentését, a fegyverkezés csökkentése feletti tényleges ellenőrzést, a népek belső életébe való bármiféle fegyveres beavatkozás és mindenféle agresszió megtiltását. A kongresszusnak módot kell találnia arra, hogy elérje a nemzetközi nézeteltérések békés megoldását, a Koreában elkövetett vadállati kegyetlenkedések megszüntetését, az intervenció csapatok kivonását Koreából és mindenféle háborús propaganda betiltását az egész világon.

Beszédét fergeteges tapsal fogadták a kongresszus küldöttei, akik felállva, hosszú percekig keresztül lelkesen ünnepezték a nagy szovjet nép küldöttét, a Szovjetuniót és böles vezetőjét, Sztálin generalisszimust.

Ezután a román nép küldötte: Marcell Breslau, a bukaresti szépművészeti főiskola rektora emelkedett szóásra.

Utalt arra, hogy a román és a magyar népet is a legyőzhetetlen szovjet hadsereg szabadította fel a fasiszta járom alól, a szovjet népek erős segítő karja pedig támogatást nyújtott a háború súlyos sebeinek begyógyítására. A román és a magyar nép egyaránt aktív résztvevője annak a hatalmas békefrontnak, amelynek élén a nagy Szovjetunió áll.

A román küldött nagy tapsal

feladatairól. Előadó: dr. Andics Erzsébet, Kossuth-díjas egyetemi tanár, a „Megvédjük a Békét” mozgalom Országos Tanácsának elnöke.

A napirend második pontja: **Beszámoló a magyar békemozgalom egyéves tevékenységéről, az előtte álló legfontosabb feladatokról.** Előadó: Darvas József, társas- és közoktatásügyi miniszter, a „Megvédjük a Békét” mozgalom Országos Tanácsának tagja.

Harmadik napirendi pont: A „Megvédjük a Békét” mozgalom Országos Tanácsának megválasztása.

Ezután a kongresszus résztvevőinek lelkes tapsa

közben I. V. Pudovkin, Sztálin-díjas filmrendező emelkedett szóásra.

— A Szovjetunió polgárai mindenütt aláírták a stockholmi felhívást, melyet az egész világon több, mint 500 millió józan és becsületes ember írt alá — mondotta beszéde elején. Felsorolta ezután azokat a hatalmas alkotásokat, melyeknek megvalósításán a szovjet nép fáradozik: a száz és százezer hektár új erdő, a több tízezer víztároló medence, a három gigaszí erőművet, a két nagy déli csatornát, majd magyar nyelven üdvözölte a nemzetek közötti barátságot és a Béke híveit.

fogadott beszéde után szünet következett.

Szünet után Bajor Gizi, a Magyar Népköztársaság kiváló művésze vette át az elnöklést, majd Andics Erzsébet, országgyűlési képviselő, a „Megvédjük a Békét” mozgalom Országos Tanácsának elnöke tartotta meg referatúmat.

— Békekongresszusunk közvetlenül a II. Világkongresszus összehívásának előestéjén jött össze olyan nemzetközi helyzetben, amelyet a világbéke mozgalomnak megerősödése jellemez — mondta — A történelemben példa nélkül álló hatalmas mozgalomról van szó, amely tüneményes gyorsasággal az emberiség százmilliói mozgósította egy újabb háború megakadályozására, a béke védelmére.

Ezután a béke híveinek I. Világkongresszusa óta elért eredményekről szólt.

— A stockholmi konferencia idején már a helyi békevédelmi bizottságok tízezeinek és tízezeinek létezéséről számoltak be a különböző országok küldöttei. Ugyanígy hatalmas tömegmozgalomról, a fegyvergyártás és fegy-

verszállítások ellen Olaszországban, Franciaországban, Németországban, Dániában, Norvégiában. A békemozgalom ebben az időben már hatalmasra vált mellyel barátoknak és ellenségeknek számolnia kellett.

— A stockholmi békekonferencia kiáltványában a békemozgalom céljai olyan megszövegeztést nyertek, amely ezt valóban elfogadhatóvá tette minden béke törekvő, becsületes ember számára, tekintet nélkül arra, hogy mi a véleménye a nemzetközi ellentétek és a háborús veszély kiteljesedésének okairól. — A Stockholmban megindult aláírási kampány hatalmas világmozgalom lett. A legkülönbözőbb jellegű szervezetek és kiváló személyiségek ragyogó sora támogatta a világméretre és politikai meggyőződésre való tekintet nélkül aláírásával az atombomba elállításáért megindított küzdelmet. Az imperialista kormányok erőszakos rendszabályai, korrupt sajtójuk agyvaruit támogatásai, a jobboldali szociáldemokrata körök átpacifista jelszavai éppen úgy nem tudják feltartóztatni növekedését, mint a fasiszta bérnyilkosok orvmenyéletei.

A stockholmi konferencia eredményei

Az aláírási mozgalom élén természetesen a béketábor nagy vezetője, a Szovjetunió halad és a népi demokratikus országok, mint olyan államok, amelyekben a lakosság békeakarata szabadon megnyilvánulhat. Eddig a Szovjetunióban 115 millió ember, Kínában 200 millió, Lengyelországban 18 millió, a Német Demokratikus Köztársaságban 17 millió, Romániában 10 millió, Csehszlovákiában 9,5 millió, Magyarországon 7,5 mil-

lió ember írta alá a stockholmi kiáltványt. Óriási tömegek írták alá a stockholmi pontokat a kapitalista országokban is, dacolva minden akadállyal. Így Olaszországban 16,5 millió ember, Franciaországban közel 15 millió, Japánban 3,5 millió, az Egyesült Államokban 2,5 millió ember.

— A stockholmban elfindított aláírási mozgalom eredményeit az ez év márciusában Prágában lezajlott elnökségi ülés összegze-

Ez a prágai tanácskozás ugyanakkor, mikor megállapította az aláírási kampány nagy eredményeit, azt, hogy az „államföket, kormányokat, az egész világsajtó gondolkodóba ejtette” senkit sem hagyott közömbösnek, ugyanakkor a békemozgalom programjának további fejlesztés feladatát állította tanácskozásai középpontjába. A prágai tanácskozás meghirdette további lépéseket a fegyverkezés általános korlátozását, idegen országok ügyeibe való mindenfajta fegyveres beavatkozás megszüntetését.

Ahhoz, hogy a békemozgalom meg tudja akadályozni egy új világháború kitörését, még sokkal hatalmasabbá kell válnia. A béke ügyének meg kell nyerni a békéért folyó küzdelemben aktívan be kell kapcsolni az egész becsületese, békére törekvő emberiséget. A világháborús munkájába be kell kapcsolni azokat is, akik valamilyen oknál fogva nem írták alá a stockholmi kiáltványt.

Az amerikai imperialisták a náci fasiszták örökébe léptek

A kialakult nemzetközi helyzetet Rákosi Máttyás, a Magyar Dolgozók Pártja főtitkára a Párt Központi Vezetőségének utolsó ülésén úgy jellemezte, hogy az Egyesült Államok vezetése alatt álló imperialista blokk,

„hidegháború” egyre inkább „melegháborúra” akarja átválttatni. A szocializmus építő államok gazdasági és politikai megerősödésére, a szovjetunió vezetete békefront sikerére, az amerikai imperialisták a harmadik világháború előkészületeinek meggyorsításával felelnek.

Az Egyesült Nemzetek Szervezetét — folytatta Andics Erzsébet —, amelynek tulajdonképpen feladata a béke és a népek biztonságának megőrzése lenne, az alapszabályok jöbblettörvényeként az agresszió eszközévé igyekeznek tenni, az Amerikától függő csatlósállamok fegyveres erejének mozgósítására felhasználni. Az amerikai imperialisták és készülő csatlósai meg akarják fosztani hatáskörétől a Biztonsági Tanácsot, amely hivatalosan a biztonság lenni a nemzetek egyenjóságának és a nemzetközi konfliktusok békés megoldásának útján való elintézésének.

Az amerikai imperialisták és csatlósai egyre nyíltabban a náci fasiszták örökébe léptek. A náci fasiszták örökösöknek nyilvánulnak, amikor saját országukban elnyomják a szabadságjogokat, amikor rágalmazzák a Szovjetuniót és a népi demokratikus országokat, egy új világháborút propagálnak, mindenekelőtt abból a szándékból kiindulva, hogy fegyveres erővel legyőzhetik a demokrácia és a szocializmus diadalmas előrenyomulását.

Ezután arról beszélt, hogy az amerikai imperialisták igazi arcát leplezik a Koreában elkövetett szörnyű gaztettek, amelyek minden becsületese ember lelkében a legmélyebb felháborodást váltják ki és az amerikai imperialisták ne-

— A prágai konferencia egy további lépést tett előre azon az úton, amelyen a stockholmi kiáltvány csak első lépés volt és őt követelést jelölt meg a nemzetközi békemozgalom közvetlen céljaként:

— Az első pont az atombomba elállítását követelte. Második pont mindenfajta fegyverkezés általános korlátozása és ellenőrzése. Harmadik pont a háborús propaganda minden fajtájának eltiltása az összes országokban, negyedszer: az agresszió eltiltása, akárhol történjen is, senkinek sincs joga fegyveres beavatkozásra valamely más ország ügyébe. Ötödik — a koreai kérdés békés elintézése.

A prágai tanácskozás elhatározta, hogy az említett öt pontot a legszélesebb megbeszélés és megvitatás tárgyává teszi mindent az egész világon. A második világháborús munkájába be kell kapcsolni azokat is, akik valamilyen oknál fogva nem írták alá a stockholmi kiáltványt.

vét gyűlöltté teszik az egész világ előtt.

Háborús propagandájuk ma már ugyanaz a vadállati üvöltés, amivel a náci fasiszták keltették utálatot minden becsületese emberben. Vezető amerikai politikusok leplezetlenül vallják, hogy az Egyesült Államok hivatalosan a nagy kapitalista és nagybirtokos rendszereket Délkelet-Európában és a népi demokratikus országokban visszaállítani. Andics Erzsébet idézte az egyik amerikai „tudós” beszédét:

„Mindenkinek meg kell tanulnia az ölés művészetét. Nem gondolom, hogy a háborúknak a hadseregek, hadiflották és a légierők akciójára kell korlátozódni. Nem kell lennie semmiféle korlátozásnak, a pusztítás módszereinek s fegyvereinek kiválasztásában. — Helyeselni fogom a bakteriológiai háborút, a gáz alkalmazását, az atom vagy hidrogén bombákat és a világűr rakétáit. — Nem fogok közbenjárni a kórházak, templomok, iskolaépületek, vagy a polgári lakosság csoportjai érdekében teendő rendszabályokért.”

Andics Erzsébet ezután Korea példájával bizonyította, hogy beletörök az imperialisták foga abba, ha szabadságszerető népek ellen támadna.

A továbbiakban arról beszélt, hogy az imperialisták agresszív törekvéseivel szemben áll a maga egész súlyával a Szovjetunió, amelynek népei a béke, és szabadságszerető emberiség élcsapata.

A békéért folyó küzdelemben az élén a Szovjetunió áll. A Szovjetunió békepolitikája azonban soha nem volt kispolgári pacifizmus. A mi külpolitikánk világos — szögezte le Sztálin. Mi a béke mellett vagyunk és a békéért harcolunk, de nem félünk a fenyegetésektől és készek vagyunk rá, hogy a háborús

szítók csapására csapással feleljünk.

Legyőzhetetlen volt a Szovjetunió a multban és egyetlen józan ember sem kételkedhetik abban, hogy minekután az utolsó években erejét minden téren megsokszorozta és nagy eredményre támaszkodva már a kommunista társadalmat építi, még inkább legyőzhetetlen. Egy évvel ezelőtt Malenkov elvtárs a következő emlékeztető szavakat idézte: „Semmi kétség nincs afelől, hogy ha az imperialisták harmadik világháborút robbantának ki, ez már nem egyes kapitalista államok, hanem az egész világháború sűrjébe kerülne.”

A továbbiakban arról szölt Andics Erzsébet, hogy a békemozgalom aktivitásának jegyében fognak le mindenütt a világon a II. világháború kongresszus előkészítő munkálatait, az országok békekongresszusait.

A sbeffieldi világháborús szuszura a magyar nép is elküldi a maga küldötteit, akik teljes súllyal fogják képviselni azt a tényt, hogy Magyarország nem rés, hanem erős bástya a béke frontján. A magyar nép megígéri, hogy a legnagyobb elszántságot fogja mutatni abban a küzdelemben, amelyet a magyar jövőért, erejének megsokszorozásáért folytat minden téren a béke érdekében.

— Eljen a nemzetközi békemozgalom és annak nagy vezetője, Sztálin!

— Eljen a magyar nép békemozgalma és annak vezetője, a legjobb magyar békeharcos: Rákosi Máttyás!

Andics Erzsébet beszédét sokszor szakította félbe a lelkes taps, midőn a Szovjetunió békeharcáról és a békeharc hőles vezérééről, a nagy Sztálinról szölt. Fegyelemes éljenzés zúgott végig a hatalmas termen: „Eljen Sztálin”, „Megvédjük a békét”, „kiáltások egy szívvvel, egy akarral kiáltották a kongresszus küldöttei. A beszámoló után sokáig zúgott a viharos taps és lelkes kiáltás: „Sztálin—Rákosi” — zengett a két szeretett név a küldöttek ajkán.

A magyar nép küldöttei hatalmas lelkesedéssel tették hűtőszöveget a nemzetközi békefront nagy vezetője, Sztálin és a békefront magyar szakaszának biztos kezű öre, Rákosi Máttyás iránt.

Franz Loisl, az osztrák országos békebizottság elnökségének tagja szözlalt fel ezután.

Ausztriában az utolsó néhány napig pártállásra és felekezetre való tekintet nélkül aláírták a stockholmi békefelhívást — mondotta. — Ha figyelembe vesszük azokat a nehézségeket, amelyeket az osztrák kormány állított a békemozgalom elé, akkor ennek a számnak kétszeres súlya van. De mi nem hagyjuk megfélemlíteni magunkat, hanem még erősebben folytatjuk a békéért vívott harcunkat.

Darvas József referátuma

széles és olyan megbonthatatlan egységben egyesítette volna az egész nemzetet, mint ma a békéért folyó harc nagy ügye. Pártkülönbség nélkül, világnézet különbség nélkül részese ennek a széles egységnek mindenki, minden becsületese magyar ember.

A továbbiakban Darvas József arról beszélt, hogy a békekongresszus előkészületei, a küldöttek választó gyűlések megmozgatták az egész dolgozó magyar népet.

— A békeharc élén nálunk is, mint mindenütt az egész világon a kommunisták állanak — mondotta. — De a békéért folyó küzdelem nálunk is — mint

mindenütt az egész világon — nem csupán a kommunisták ügye. Ügye ez minden embernek, aki az életet akarja és nem a halált. Aki az építő-termelő munkát akarja, nem a pusztítást, aki családjá, gyermekei nyugodt életét akarja, nem az égő városok, falvak, a beomló házak nagy temetőit, aki a szabadságot akarja, nem a szolgátságot és akiben nem gyávaság lapul, hanem a haza iránti szeretet tüze ég! Kongresszusunk küldötteinek 70 százaléka pártokívüli. Ez is bizonyítja azt, hogy ahogyan dolgozó népünk nagy többsége követte a kommunisták pártját, hazánk felemelkedésének az útján — úgy ma még szélesebb egységben követi minden ember közös ügyének, a békének a védelmében.

Elmondotta Darvas József, hogy a küldöttek között 600 munkás, 700 dolgozó paraszt, 400 értelmiségi, 100 pap és több száz dolgozó kismember, kisparos, kis kereskedő foglal helyet.

— A küldötteknek mintegy 40 százaléka a nő, s mintegy 40 százaléka a fiatal. Nem véletlen a nők magas száma. Ha valaki akkor a nők, az asszonyok igazán a szívükből sarjadt ügynek érzik a békeharc ügyét — hiszen ha sikerülne az imperialistáknak kirombantaniuk a harmadik világháborút, megint az övéké lenne a legtöbb fájdalom, a legtöbb szenvedés.

— Békemozgalomunk a mult évi párisi világháborús óta, s az azt követő magyar békekongresszus óta hatalmasat fejlődött.

A termelés frontján a békéért

A magyar nép ma elsősorban a termelés frontján küzd a békéért — mondotta ezután. — Békemozgalomunk összeforrott a munka, a termelés kérdéseivel. Békegyűléseinken a dolgozók részéről elsősorban munkafelajánlások hangzottak el a békevédelméhez való még fokozottabb hozzájárulásként. Valóban: minél hatalmasabb tempóban építjük országunkban a szocializmust, minél jobban fokozzuk országunk gazdasági erejét, minél jobban emeljük népünk gazdasági és kulturális színvonalát, annál erősebb lesz ez a mi béke bástyánk, a Magyar Népköztársaság.

— A növekvő háborús veszedelemmel együtt növelni kell népünk felelősségérzetét és áldozatkészségét. Küzdeni kell a defe-

A 800 millió között ott menetelünk mi magyarok is

Utolsóként szölok róla — mondotta végül Darvas József — de csak azért, mert békeharcom feladatainak ez mindent egybefoglaló kerete: erősíteni kell népünkben a Szovjetunió iránti olthatatlan szeretet érzését. Ha tudjuk azt — mert tudjuk —, hogy békénk s szabadságunk ügye győzedelmes ügy, akkor ennek a biznyságnak erős forrása a hatalmas Szovjetunió. Ennek a biznyságnak erős forrása az, hogy a nagy Sztálin vezeti a béke 800 millió hadseregét.

— E 800 millió között ott menetelünk mi, magyarok is, Pártunk és Rákosi Máttyás vezetésével a végső győzelem felé! — fejezte be beszédét Darvas József. Darvas József beszédét számtalanszor szakította meg az éljenzés és taps. Fokozódott az ünneplés, amikor a Magyar Dolgozók Pártjáról beszélt, Utemes „Eljen a Párt” — „Párt és Rákosi” — Sztálin—Rákosi” felkiáltások hangzottak a hatalmas teremben. Hosszasan zúgott a taps, amikor a hős koreai nép

dött, — folytatta ezután Darvas József. — Még jelszavaink változása is világosan megmutatja ezt a fejlődést. Hogyan is szólalt meg a második világháború szörnyű pusztításai után felszabadult, új országot építő népünk békevégya? Nem akarunk háborút! S ma így hangzik: *Megvédjük a békét!* Az előbbi szavak csak a passzív elutasításé, az utóbbiak pedig a harcos elszántságé.

— Kemény tények ébresztették rá népünket, hogy a békéért harcolni kell. Az angol-amerikai imperializmus a mi országunkban is sorra szötte ügynökeivel és „ötödik hadoszloppal” a békénk és szabadságunk ellen törv esküvészeket. A Tito-banditák kardesörtetése déli határainkon s itt benn az utasításukra szervekedő Rajk-banditák, az angol kémiszolgálatot kiszolgáló jobboldali szociáldemokraták szabotázsai, mind kemény figyelmeztetések voltak arra, hogy milyen veszedelem fenyegeti békénket és szabadságunkat: a hároméves terv hatalmas túlteljesítését, a tervkölcson sikerét, s az ötéves terv első évének győzelmeit, s azt, hogy a stockholmi békefelhívást hazánkban 7 és egynegyed millió ember írta alá, a szabadságért küzdő koreai nép mellett való harcos szolidaritást, az egyezményt, amelyet néhány hónappal ezelőtt írt alá a Magyar Népköztársaság és a katolikus püspöki kar.

Felsorolta azokat a nagy eredményeket, amelyek egyben békemozgalomunk sikereit is jelentik:

— A magyar nép ma elsősorban a termelés frontján küzd a békéért — mondotta ezután. — Békemozgalomunk összeforrott a munka, a termelés kérdéseivel. Békegyűléseinken a dolgozók részéről elsősorban munkafelajánlások hangzottak el a békevédelméhez való még fokozottabb hozzájárulásként. Valóban: minél hatalmasabb tempóban építjük országunkban a szocializmust, minél jobban fokozzuk országunk gazdasági erejét, minél jobban emeljük népünk gazdasági és kulturális színvonalát, annál erősebb lesz ez a mi béke bástyánk, a Magyar Népköztársaság.

— A növekvő háborús veszedelemmel együtt növelni kell népünk felelősségérzetét és áldozatkészségét. Küzdeni kell a defe-

szabadságharcáról, majd nép-hadseregünk erősítéséről beszölt. Darvas József beszéde után a kongresszus résztvevői felállva, percekig át viharos lelkesedéssel éltették a nemzetközi békefront lángeszű vezérét, a nagy Sztálint, a Szovjetuniót, a szovjet hadsereget, a Magyar Dolgozók Pártját és a magyar nép szeretet vezérét és első békeharcosát, Rákosi Máttyást.

Ezután az elnöklő Bajor Gizit a két beszámoló fölött megnyitotta a vitát.

A vita első szónoka Michail Lich Gyözö volt. Hangsúlyozta: — Amíg az imperialisták bösztű fegyverkeznek, atombombával fenyegetőznek és háborús készülődéssel rágalmazzák a Szovjetuniót, addig a Szovjetunió a legcsodásabb békemunkát végzi, amíg dőn a sivatagoknak és a pusztaságoknak üzen hadat.

— Nekünk is követnünk kell a szovjet példát. Midőn a Magyar Tudományos Akadémia névében melegen üdvözlöm a „békekongresszust, kijelentem, hogy a magyar akadémikusok a szovjet tudomány szellemében, népünkkel

Sztálin zászlaja alatt a hatalmas Szovjetunió oldalán megvédjük a békét!

együtt dolgozva, kutatómunkájukkal öregbítik a fiatal nemzetünk kulturális és gazdasági erejét.

Szabó István vezérőrnagy békén és szabadságunk felett örökös demokratikus néphadseregünk és a néphadseregünk közötti kapcsolatokról beszélt.

— Néphadseregünk tisztjeinek és katonáinak érdekei azonosak

dolgozó népünk érdekeivel. Tisztakarunk döntő többsége dolgozó népünk legjobb fiataiból tevődik össze.

— Néphadseregünk mind a tisztjeit és katonáit fűti az a lángoló tudat, hogy saját hazáját védi és nem az urakét, hogy őrítse a dolgozó népünk békét, alkotómunkáját felett. Tehát az érdekeiben és összetételében gyökerei átszövik egész dolgozó népünket. Ebben rejlik néphadseregünk hatalmas ereje.

társaságot Georges Putrament, a lengyel Irószövetség főtitkára és Theodora Fedorova képviselik. Ezután Szócei Sándor Kossuth-díjas kövacs lépett az emelvényre.

„Mi békét akarunk — mondotta többek között —, de nem akármilyen békét. Olyan békét kívánunk, amelynél nincs vesztélyeztetve szabadságunk és nemzeti függetlenségünk. Ha a népek száz és százmilliói még tovább fokozzák ellenállásukat az imperializmus erőivel szemben és félreérthetetlenül tudomásukra adják az imperialistáknak, hogy nem akarnak háborút és megvédjük a békét — akkor nem lesz háború.

Szócei Sándor beszéde után özv. Nagy Lajosné fűzesgyarmati TSzCs-tag hangzott, hogy a dolgozó parasztok számára a Szovjet Hadsereg hozta meg a szabadságot és a szebb életet.

Ezután Lukács György szólalt fel. Lukács György felszólalásában többek között ezeket mondotta:

— Nemzeti függetlenség nélkül igazi szabadság nincsen. Európa legrégebbi nemzeti kulturái élet-halál harcát vívta a gengszter „kultúra” gyilkos szorításai között.

— Nemzeti függetlenség nélkül igazi szabadság nincsen. Európa legrégebbi nemzeti kulturái élet-halál harcát vívta a gengszter „kultúra” gyilkos szorításai között.

Somor János kölkedi 14 holdas középparaszti felszólalásában hangoztatta:

A Béke szószéke

Irta: D. Zaslayszkij

Az egész földkerekség népei készülnek a Béke Hívei II. Világkongresszusára. A világ minden országában előzetes konferenciákat, kongresszusokat, gyűléseket rendeznek és megválasztják a Világkongresszus küldötteit.

A Szovjetunióban a szovjet békekonferenciát hatalmas mozgalom előzte meg. Az agresszió és háború elleni tiltakozást a szovjet emberek lelkes munkájának újabb fellendülése kísérte. A szovjet emberek békemozgalmának újabb fellendülése kísérte. A szovjet emberek békemozgalmának újabb fellendülése kísérte.

A Béke Híveinek II. Világkongresszusát a nemzetközi helyzet komoly kiéleződésének körülményei közepette hívják össze. Az amerikai imperialisták az agressziós fenyegetésekről rátertek a nyílt agressziós cselekedetekre. A háborús gyújtogatók azonban minden fronton vereséget szenvednek. Agressziók a világ valamennyi békeszerető emberének ellenállásába ütköznek és az sem sikerült nekik, hogy megbénítsák a béke híveinek hatalmas mozgalmát, megakadályozzák fejlődését.

A Béke Híveinek mozgalma óriási és győzelmeikkel teli utat tett meg az 1948-ban lefolyt wroclawi kongresszustól napjainkig. A mozgalom szervezett mozgalommá vált és az egész világot behalózza. A mozgalom életreje és a néptömegekkel való szilárd kapcsolata nyilván meg a békehare számtalan formájában és abban a fejlődésben, amelynek folyamán a harc a legcsodásabb fokára lépett. A béke híveinek mozgalma létrehozta a háború elleni szervezeti tiltakozásnak egészen új, eddig soha nem látott formáját, a stockholmi békefelhívás aláírását.

A békemozgalom realis és feljuttatja az az eszeveszett dúhángó terror, amellyel az agresszorok és elsősorban az amerikai agresszorok

üldözik a béke híveit. A háborús gyújtogatók most már nem is leplezik féltelmüket a béke híveivel szemben és megbukott az a kísérletük is, hogy hazug, állásmentes ellenpropagandájukat állítsák szembe a béke védelmezőivel. Az Egyesült Államokban a legkegyetlenebb terrorral hajszolják a béke híveit.

Az üldözés azonban nem állítja meg és nem is állíthatja meg a békemozgalmat, amelynek ereje éppen abban rejlik, hogy az összes békés dolgozó, az egész békeszerető emberiség legáltpvetőbb és legégetőbb érdekeit fejezi ki és képviseli. A világ népei nem akarnak háborút és ezért tömörülnek a békemozgalom zászlaja alá a legkülönbözőbb politikai és vallási meggyőződésűek, valló emberek, az összes nemzetek és az összes népfajok tömegei.

A béke híveinek wroclawi és párizsi kongresszusa és a különböző országokban lefolyt nemzetközi konferenciák a szőlásszabadság egész világra elhallatszódó szószékévé váltak. Ezen a szószéken a legkülönbözőbb politikai irányzatok és foglalkozási ágak képviselői hirdették a háború elhárításának szükségességét. Ezen a kongresszuson száz és százmillió ember képviselőiben tömegesen küldött veszt majd részt. Azok, akik a kapitalista országokból jönnek, könyörtelenül le fogják leplezni, hogyan készítik elő hazájuk uralkodó körei az agressziós háborút és milyen kegyetlenül üldözik azokat a becsületes embereket, akik nem akarnak háborút.

A kongresszus szovjet küldöttei gigantikus építők munkájával foglalkozó hatalmas hazájukat képviselik majd, azt az országot, ahol egyetlen büns, agresszív hang sem hangzik el, ahol az egyetemes békeakarót az a megmozgathatlan akarat támogatja, hogy biztosítsák hazájuk szabadságát és függetlenségét.

A szovjet küldöttek büszkén lobogó zászló alatt vonulnak fel a békekongresszusra és erre a zászlóra azt írják: „Sztálinnal — sorban az amerikai agresszorok a békéért!”

Nagyobb áldozatot kell hoznunk honvédelmünk megerősödésére

Szabó István a továbbiakban rámutatott arra, hogy néphadseregünk híven őrzi szabadságharcosaink hős hagyományait.

Ezután a korai hős néphadsereg dicső tetteiről beszélt, majd így folytatta:

— Nekünk, magyar dolgozóknak is nagyobb áldozatot kell hoznunk honvédelmünk megerősítésére. — Néphadseregünk erősödése és fejlődése békén fokozott biztosságot jelent. Pékezőleg hat az imperialista támadókra és képessé tesz bennünket építő szocialista hazánk megvédésére. A béke megvédésének biztosítéka a harcoss békeakarót. Nekünk nem olyan béke kell, ami elnyomást jelent és rabszolgaságot. Ezért hazáruó az imperialisták ügynöke és népünk ellenségé, aki azt hirdeti, hogy ne készüljünk fel a béke védelmére, aki fácskista felszó alatt akar bennünket odadobni az imperialistáknak.

— A Szovjetunió által vezetett imperialistacellenes békétábor napról napra erősödik és izmosodik. Ha támadni mernek az angol-amerikai imperialisták, ők is Hitler sorsára fognak jutni.

— Megfogadjuk felszabadítóink nagy szövetségesünknek, a dicsőséges Szovjetunióknak, a békeharc géniusának, a nagy Sztálinnak, hogy méltók leszünk a szabadságra, hogy minden erőnkkel harcolni fogunk továbbra is a békétábor erősítéséért. Ha az imperialisták egy újabb háborút szeretnének zúdítani a népekre, néphadseregünk becsülettel meg fogja állani helyét a diadalmas szovjet hadsereg oldalán.

Szabó István szavai után a kongresszus résztvevői lekesen ültették néphadseregünk t és Farkas Mihály honvédelmi minisztert.

Ezután ebédszünet következett.

Békét akarunk, de nem akármilyen békét

Szünet után az elnökség Fábik József sztálinhívó, Kossuth-díjas költővel elnökletével foglalta el helyét.

Fábik József elnök felolvassa a magyar Békekongresszus olasz küldötteinek táviratát, akik bejelentették, hogy De Gasperi amerikai

imperialista zsoldban lévő lakajkermánya lehetetlenül tette számukra a kiutazást: megtagadta tőlük az utlevélet.

Az elnök ezután bejelenti, hogy megérkeztek a Békekongresszusra a lengyel küldöttek. A Lengyel Népköz-

Mi dolgozó parasztoi harcolunk a béke megvédéséért

— Mi, akik ott lakunk az imperialista zsoldban álló Titó-banda szomszédságában, jól látjuk, milyen nyomorúságos életet él Jugoszlávia népe Titóék igájában. Az imperialisták azt akarják, hogy nálunk is ilyen helyzet legyen, de mi, dolgozó parasztoi harcolunk a béke megvédéséért.

Puskás Ferenc százados, a Honvéd Sportegylet tagja többek között ezeket mondotta:

— Tudja meg az egész világ, hogy a magyar ifjúság Pártunk vezetésével az első magyar békeharccal, Rákosi Mátyással az élen egységesen sorakozik fel a világ békét akaró százmilliók legelőzhető táborába, amelyet a béke első harcosa, felszabadítóink és tanítóink, a bölcs és szeretett nagy Sztálin vezet.

Ernszt Antalné, a Rákosi Mátyás-művek munkaérdemrenddel kitüntetett sztálinhívója hangoztatta, hogy a magyar dolgozó nők munkával vesznek részt a békéért vívott harcban.

Bereczki Albert református püspök hangoztatta, hogy az egyház papjainak hálásán és boldogan kell vállalniok a néphez való hűségét. Majd kijelentette:

— Bizonyos vagyok benne, hogy minden hívő ember megérti azt a nagy felelősséget, ami most mindannyajunkon van. Nekünk ott van a helyünk a háború elleni harcban, a béke megvédésében.

Szűcs Lajos a Dicső főtitkára rámutatott arra, hogy az ifjúságok kongresszusi műszakkal, a dolgozó parasztfiatalok az ősi munkák sikeres elvégzésével, a tanuló fiatalok pedig jobb tanulásal készülték a kongresszusra.

Ezután üttörők köszöntötték a békekongresszust, majd Veres Péter lépett az emelvényre.

Veres Péter kongresszusi felszólalásában hangoztatta, hogy az író sem mondhat mást, mint amit minden dolgozó ember mondhat: Békét akarunk. Az író látja a dolgozó ember napi ügyeit, ismeri vágyait, mondhat-e valami mást, minthogy békét akar.

Putrament lengyel küldött kijelentette: — A lengyel nép tudja, hogy eddigi eredményeinek fejlesztése csak békében lehetséges. Minél dühösebb az imperialisták háborúra való uszítása, annál keményebben kell kiállni a béke megvédése érdekében.

Beszéde végén érces hangon, magyar nyelven kiáltotta: „Éljen Rákosi Mátyás”, „Éljen Boleszlav Bierut”, „Éljen a nagy Sztálin!”

Máté János helynyegyházi római katolikus pap felszólalása után Hegyi Gizella, a Szakszervezetek Országos Tanácsa elnökségi tagja 1,700.000 szervezett dolgozó üdvöztetését tolmácsolta:

— Itt a békekongresszuson mondom ki az egész magyar szervezett munkásság gondolatát, hogy békében akarunk élni. Ezért zárkózunk fel Pártunk, Rákosi Má-

tyás szavára, a békéért folyó küzdelemre. Megvédjük békénket a munkapadnál és ha kell, fegyverrel kezünkben is.

Fábik József elnök ezután bejelentette a II. magyar békekongresszus első napjának tanácskozásait a küldöttek este a „Berlin eleste” című filmet tekintették meg.

MACARTHUR JAPAN HADSEREGET AKAR FELÁLLITANI

Sanghaj: A japán kormány és MacArthur vezérkara költségvetési tervezetét dolgoz ki egy úgynevezett „tartalékos rendőrségi testület” számára, amelynek állara alatt az amerikai megszálló hatóságok japán hadsereget leteszítenek. A Josida kormány törekvése, hogy a „tartalékos rendőri testület” számára még ebben az évben 20 milliárd yen költségvetési befektetést érjen el. A testület felszerelését az amerikaiak Japannak nyújtott „segély” fedezi. MacArthur vezérkara állandó felderítő tagozata azt követeli, hogy az úgynevezett „tengeri biztonsági hivatal” költségvetését emeljék 4,5 milliárdról 7,10 milliárd yenre. Ennek a „hivatalnak” segítségével állítja helyre MacArthur vezérkara a japán haditengerészeti flottát.

Csangpej vidék parasztiainak határozata otthonuk és hazájuk védelmére

Mukden: A között a számtalan kínai között, aki önként jelentkezni óhajt a koreai szolgálatra, ott vannak az északkelet-kínai koreai kisebbség fiai. A koreai ifjak kijelentik, hogy vissza akarnak térni őseik földjére, hogy harcoljanak az ellenéggel. Az amerikai erők koreai előnyomulása olyan fenyegetést jelent a kínai nép, de különösen a Jalu folyó jobbpartjának lakói számára, amelyet a kínai nép egyre türelmetlenebbnek érez.

Az utóbbi hetekben a Csangpej vidék paraszti gyűléseken megvitatották azt, hogy milyen gyakorlati intézkedéseket tegyenek otthonuk és hazájuk megvédésére. Ezekben a gyűléseken a többi között elhatározták, hogy önként jelentkeznek és csatlakoznak a harcoló koreai néphez. „Új, boldog és békés életünk komoly veszélyben van, mert az amerikaiak az agressziót a mi küszöbünkig

hozták. Másokppal nem védhetjük meg hazánkat és otthonunkat, csak ha átlépünk a Jalu folyót és támogatjuk a koreai népet a közös ellenség elpusztításában” — mondták a parasztoi.

A koreai népi hadsereg hadijelentése

A népi hadsereg egységei az Anszutól nyugatra lévő térségben vívott harcok során sikeresen nyomultak előre. Anszutól északra és északkeletre a népi hadsereg támadó egységei emberben és technikailag felszerelésben súlyos veszteségeket okoztak az ellenségnek. Az e térségben vívott harcokban a népi hadsereg egységei még kiégyezésre szoruló adatok szerint az ellenség több mint másfélszer katonáját és tisztjét semmisítették meg, vagy sebesítették meg. Több mint 2000 embert fogságba ejtettek.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulójának ünnepei

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 33. évfordulóját — amely ma már az Elnöki Tanács határozata alapján állami ünnep és munkaszünetnap — megünnepli az egész ország.

Az ünnepek sorát november 6-án a Nemzeti Múzeumban „A Szovjetunió 16 köztársasága” címen, a Magyar-Szovjet Társaság rendezésében megnyíló dokumentációs kiállítás vezet be. Az ünnepi megnyitó szónokai: Rónai Sándor, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke és Joyzovnyij Dimitrovics Kiszjeljov, a Szovjetunió magyarországi nagykövete. Ezen a napon az üzemekben mindenütt kultúrmasorral egybekötött ünnepeket tartanak, amelyek kiosztják a sztáhanovista oklevelet, valamint a „Szakma legjobb dolgozója” oklevelet. Ugyancsak ezeken az ünnepeken osztják ki az igazgatóság rendelkezési alap jutalmait is. November 6-án este a kormány és a Magyar-Szovjet Társaság ün-

nepi díszelőadást rendez az Operában. Az ünnepi beszédet Kállai Gyula, a Magyar Népköztársaság külügyminisztere mondja.

November 7-én, az évforduló napján, Budapesten koszorúzási ünnepek lesznek a Szabadság-téren, a Gellérthegyén, a Kossuth Akadémia előtti kertben, a Molotov-téren és a vesési parlament emlékműnél, ahol a

Magyar Dolgozók Pártja és a kormány képviselői helyezik el koszorúikat a magyar nép nevében. Budapest városi tanácsa november 7-én nyilvános ünnepi ülést tart, melynek szónoka Pongrácz Kálmán, a fővárosi tanács elnöke. Utána a Budapesti Tanács határozata alapján az Oktogon-teret ünnepség keretében November 7-e térnek nevezik el.

Az ünnep debreceni műsora

Debrecen dolgozó népe lelkesen készül a Nagy Októberi Szocialista Forradalom megünneplésére. Az ünnepek már hétfőn kezdődnek, amikor az üzemekben ünnepi ülések lesznek, itt oszlják ki a sztáhanovista jelvényeket, itt értékelik ki a november 7-iki felajánlások teljesítését.

Este az ifjúság öt órai kezdettel fáklyás felvonulást rendez a Vöröshadsereg-útián.

Kedden reggel zenés ébresztő adnak a debreceni MAV zenekarok, tíz órakor a Magyar Dolgozók Pártja, a tömegszervezetek, az üzemek, a hatóságok képviselői megkoszorúzzák a szovjet hősi emlékműveket. A koszorúzási ünnepekre a honvédség díszszázaddal vonul ki. Néphadseregünk

katonái állanak díszőrséget a szovjet emlékműveknél. A köztemetőben pihenő szovjet hősi halottak emlékművét is megkoszorúzzák.

Délben egy órakor a Stadionban a honvédség sportműsort ad.

Délután négy órai kezdettel a város tanácsa és a Magyar-Szovjet Társaság ünnepi kulturműsort rendez, amelynek keretében Barlogh Endre, a városi tanács végrehajtó bizottságának elnöke mond ünnepi beszédet.

Este hét órakor az MSZT helyiségében a honvédség sportolói birkózó és ökölvívó mérkőzést rendeznek.

A Csokonai-színház díszelőadást tart a nagy ünnepen.

„OKTÓBERI FAL”

készül november hetedikére a Fűvészkert-utcai általános iskolában

A fák sárguló levelei a földre hullanak. Fenn az ég ólomszürke palástba öltözött. Borús novemberi hangulat üli meg a várost. De benn a Fűvészkert-utcai általános iskola egyik tantermében vidám a hangulat. Nótázó csendül a fiatalok ajkáról. A nevelők vezetésével készülnek november 7-ike megünneplésére.

— A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 33. évfordulóját mi is megünnepeljük — adja a felvilágosítást Sinka György nevelő, az úttörőcsapat vezetője. Tervünk az, hogy az iskola folyosóján „Októberi Falat” állítunk fel. Ez a hat méter hosszúság és három méter magas díszesen dekorált „Októberi Fal” emlékeztetni fogja a szemlélőket arra a nagy harcra, amelyet a szovjet nép folytatott a forradalmi időkben. Egyben emlékeztetni fog bennünket arra is, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom nélkül ma nem lenne szabadság ebben a hazában és a dolgozók gyermekei előtt nem nyílt volna meg a szabad tanulás lehetősége.

— A mi iskolánk úttörői az „Októberi Fal” előtt a keddi napon díszőrséget állanak. A csapattagjai délelőtt alkotják a díszőrséget, míg délután a tanulóknak élenjárók kapják azt a kiténtető feladatot, hogy a Lenin és Sztálin arcképeivel díszített szépen dekorált „Októberi Fal” előtt díszőrséget állhatnak. November 7-e megünnepléséhez tartozik, hogy minden reggel 9 órakor ünnepélyt rendezünk. A műsor keretében fel-

szólal a Párt küldötte, beszél az igazgató, a Szülői Munkaközösség vezetője és az ifjúság képviselője. Ezt követően kulturműsort rendezünk, majd délután az ifjúság a nevelői kar közreműködésével sporttal, játékkal, szórakozással teszi ezt a napot emlékezetessé.

Az úttörő pártások feliratokat készítenek. Boldog, örömteli valamennyiük arca. Boldogak, hiszen szabadon tanulhatnak. Varga Pista a nyolcadikba jár. Eppen egy bekezdés feliratot készít úttörő pártásaival.

— Mi úttörők is harcolunk a békéért! — mondja büszkén. — Tudjuk, hogy az imperialisták háborút szeretnének, de a Szovjetunió vezetésével a magyar dolgozó nép is jobb és több munkával küzd a békéért! Az úttörők az iskolában jótanulással erősítik a békéért és ha felnövünk, mi is építői leszünk a szocialista hazának.

Megtudjuk, hogy minden tantermet szépen feldíszítettek november hetedik tiszteletére. Az „Októberi Fal” elkészítésén kívül az osztálytermek is ünnepi díszítéssel gondolatait és a Nagy Októberi Szocialista Forradalom emlékeit idézik majd a feliratok, jelzavak.

Holnapután minden iskolában emlékeznünk fogunk november hetedikére — nagy történelmi jelentőségűre. Arra a napra, amely nélkül nem következett volna be 1945 április negyediké...

Üzembe helyezték a Dunavölgyi Timföldgyárat

Szocializmust építő népgazdaságunk újabb jelentős győzelemhez érkezett: üzembe helyezték a Dunavölgyi Timföldgyárat, Közép-Európa legnagyobb, legkorábbi timföld előállító üzemét. Az üzem építői lelkes munkával, nyolc hónappal a kitűzött határidő előtt fejezték be a munkát.

Az avatási ünnepséget csütörtökön délután tartották.

Zákány Zoltán igazgató jelentése után Gurkin vezérigazgató mondott beszédet, majd Gerő Ernő, a Magyar Dolgozók Pártjának főtitkárhelyettese emelkedett szószárra.

— Ez az üzem a felszabadulás óta méreteiben a legnagyobb leghatalmasabb alkotásunk. A nap jelentőségét külön kiemeli az, hogy építői megfeszített erővel dolgoztak, hogy az üzem elkészüljön november 2-re, Rákosi Mátyás, Pártunk és népünk szeretett vezére, Horthy-hörthönből való kiszabadulásának tizedik évfordulójára — mondotta.

— A közvetlen anyagi segítség és nemzeti függetlenségünk s békénk védelme mellett felmerhetetlen jelentőségű számunkra a Szovjetunió szinte kimeríthetetlen gazdag tapasztalatainak hasznosítása.

— A Nagy Októberi Szocialista Forradalom, Lenin és Sztálin Pártja és a Szovjetunió népeinek mérhetetlen áldozatait és építő munkája nélkül nem született volna meg Népköztársaságunk, nem építhetnénk új, hatalmas, korszerű üzemeket, mint amilyen például ez az üzem.

Gerő Ernő beszéde után, amelyet viharos lelkesedés és zúgó taps fogadott, a dolgozók éltetésként és táviratban üdvözölték Sztálin generalisszimust és Rákosi Mátyást.

200.000 facsemete kerül a ladányi földbe november 7 tiszteletére

Nemrég számoltunk be arról, hogy a gyűhi erdőgazdaság dolgozói milyen nagy lelkesedéssel kapcsolódtak bele az országos munkaversenybe, melyet dolgozóink november 7-e megünneplésére indítottak. Most a püspök-ladányi erdőgazdasági dolgozók csatlakoztak a versenyhez. Lelkes munkafelajánlással és munkájuk túlteljesítésével ünneplik a dicsőséges októberi forradalom évfordulóját.

A balmazújvárosi üzem dolgozói hasonlóképpen bejelentették csatlakozásukat a nagy versenyhez. Üzemi gyűlésen határozták el, hogy november 7-re negyedik negyedév munkatervük 83 százalékát végzik el és december 31 helyett már november 29-re befejezik ezévi tervüket.

A püspök-ladányiak munkafelajánlása legalább ilyen szép. November 7-i vállalkásuk folytatásán

200 ezer facsemetét szednek ki a csemetekertből és 30 holdon végeznek el erdőültetési munkát. Véljük azt is, hogy november 7-re 320 mázsa tölgyfahéjat évetnek.

A Debrecen-Bocskai-kert üzemben a dolgozók vállalták november 7-e tiszteletére, hogy 10 százalékkal emelni fogják a bányafa és talpa kitermelését. Ennyivel javítják meg munkájukat és csökkentik a selejtet.

Mindegyik erdőgazdasági üzemből a dolgozók lelkes hangulatú nyilatkozatokat tettek a munkafelajánlási üzemi gyűléseken.

— A mi munkánk is a szocializmus ügyét segíti előre. A mi munkánk is a békét védi. Minden igyekezetünkkel azon leszünk, hogy helytállhassunk a nagy Szovjetunió vezető erős és legyőzhetetlen békéttáborban.

10 százalékot vállaltak 15 százalékkal emelték teljesítményüket

A Magasépítési Nemzeti Vállalatnak a hortobágyi, kónyai üzemegekben dolgozó csoportja szintén munkafelajánlással csatlakozott az országos munkafelajánlási versenyhez.

A dolgozók lelkes hangulatú üzemi gyűlésen határozták el, hogy munkateljesítményüket 120 százalékról 130 százalékra emelik. Ezt a vállalást mindegyik dolgozó megszavazta.

Egy hét telt el lelkes munkában. És mikor az elért eredmények kiszámításának ideje érkezett el, a versenytáblára 135 százalékot írtak ki. A munkaverseny lendületében nemcsak, hogy teljesítették november 7-re tett felajánlásukat, hanem 5 százalékkal még túl is teljesítették.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom ünnepére történt felajánlások során más szép eredményekről is írhatunk. Kiss István és

Dóka Sándor debreceni építőipari sztáhanovisták három hónap alatt 124 dolgozónak adták át munkamódszerüket.

— Azt akarjuk — mondták —, hogy meggyorsítsuk mindannyiunk munkáját és emeljük a termelékenységet. Ezért adtuk át sztáhanovista munkamódszereinket dolgozó társainknak.

Az új munkamódszer átadása után Szilágyi Mihály falazó brigádjának teljesítménye nagymértékben meg-

növekedett. Míg csak 130—140 százalékot érték el a régi munkamódszer segítségével, most a gyors falazási módszer 200 százalék fölé lendítette munkateljesítményüket.

Szűcs Ferenc ifjúmunkás, aki egy fél éve került az üzembe, régi módszerével sohasem tudta elérni a 100 százalékot. Kiss István sztáhanovistától ő is megtanulta a gyors falazási módszert és ennek eredménye, hogy most már állandóan 140 százalékra teljesíti normáját.

December 15-ig újabb dolgozó rétegek kapják meg a munkakönyvet

A Magyar Közlöny november elseji számában a munkakönyvek kiállításáról és nyilvántartásáról megjelent a Munkaerő-tartalékok Hivatala elnökének végrehajtási utasítása. E szerint a kereskedelmi vállalatok, biztosító- és pénzügyintézetek, a közlekedési vállalatok (MAV és a Posta kivételével), a tervezőintézetek, a kutatóintézetek, az állami gazdaságok és a szolgáltató vállalatok munkavállalóinak munkakönyveit 1950 november 15. és december 15. között új mintájú munkakönyvre kell kicserélni. A huszonöt munkavállalónál többet dolgozó vállalatok 1950 november 3-án még

igényelhetnek munkakönyvnyomtatványokat a Munkaerő-tartalékok Hivatala nyilvántartási osztályán (Budapest, Erzsébet-körút 28., telefon 222-237, 222-257).

Az országos jelentőségű munkakönyv-kiosztás ezzel újabb fontos szakaszához érkezett. December 15-ig, ugyanis most már a közalkalmazottak és a mezőgazdaság magánsektorában dolgozók kivételével minden munkavállalót ellátnak újmintájú munkakönyvvel. Az ipar, a bányászat és a kohóvállalatok dolgozói már ez év június 1. és szeptember 1. között megkapták új munkakönyvüket.

PIH a pihe Tégláson

IGY KÉSZÜL A NYELVATLASZ

A magyar nyelvészek debreceni vándorközgyűlésének napirendjén az egyik legjelentősebb feladatként a nyelvészek öt éves tervének végrehajtása s ezen belül a magyar nyelv atlasz elkészítése szerepelt.

A magyar nyelv atlasza — nevének megfelelően — a magyar nyelv szókinésének vidékenkénti változásait, valamint a nyelvtani sajátosságoknak az ország különböző részein más és más változatban való jelentkezését térképeken mutatja meg. A nyelvészek öt éves tervének keretében elkészülő nyelv atlasz több, mint ezer térképlapon ad képet a szóalakok változásairól és a nyelvtani különbségekről.

Nyelvészeink az országnak többszáz helyén végeznek gyűjtő, felvevő munkát. A debreceni vándorközgyűlés befejeztével egy gyűjtő munkaközösség a kijelölt gyűjtőhelyek egyikére, Téglásra ment ki az elmúlt vasárnap, hogy a vándorközgyűlésen megállapított munkamódszerek szerint elvégezzék a téglási nyelvi sajátosságok összegyűjtését és felvételét.

Hogyan végzik munkájukat a gyűjtők?

Több, mint ezer, előre meghatározott kérdést tesznek fel a gyűjtők a gyűjtési helyen kiszemelt tiszta magyar beszédű embereknek: munkásnak és parasztnak, értelmiséginek és kisiparosnak,

asszonyoknak és férfiaknak, időseknek és gyermekeknek. Ahány a kérdés, annyi lap lesz a nyelv atlaszban.

Egy-egy gyűjtő munkaközösségben nyolctíz nyelvész dolgozik. A budapesti Nyelvtudományi Intézet tagjai voltak abban a munkaközösségben, amely Téglásra szállt ki. Lőrincz Lajos, Deme László, Benkő Lóránd, Szabó Dénes és még mások. Kisérletükben volt Karácsony Sándor, a debreceni egyetem nyelvtudományi intézetének tagja is.

A gyűjtők a téglási iskolába mentek. Az udvaron gyermekek játszadoztak, ők voltak az első „alanyok”. Megtudták tőlük a „kiváncsi” gyűjtők, hogy a fehérlábú lovat „kese lónak” hívják Tégláson s nem keselynek, mint erről s azt, hogy a kisesírke tollának „pih” a neve s nem pihe.

Kettősolt azután a munkaközösség. A gyűjtők egyik csoportja sorban bekopogtatott azokba a házakba, ahol a legzesebb beszédű téglásiakat találhatták. Végigkérdezték beszélgetésük során a szóalakokra vonatkozó kérdéseket, aztán a nyelvtani sajátosságok felől érdeklődtek. Hangtani sajátosságra is bukkantak. Tégláson megvan a zárt „e”, amelyet pedig már Debrecenben nem hallani, mert itt minden „e” hangot egyformán nyíltan ejtenek.

Parasztok a hangfelvevő előtt

Egy másik csoport, amely a legkorszerűbb hangfelvevőgépekkel volt felszerelve, ezáltal az iskolában hangfelvételeket készített. A dimaphon és a magnetophon elé odaálltak a kiválasztottak s hol kérdésekre válaszoltak, hol pedig összefüggően beszéltek el a paraszti élet legfontosabb eseményeit.

Az öreg Deme Gábor például a lakodalomok lefolyásáról beszélt. Olyan színesen számolt be arról, hogy milyen is egy téglási lakodalom, hogy nincs az a jöppennájú iró, aki különbül leírna. Igaz,

volt is része benne, mert hogy sok lánya volt.

Elmondott egy mesét is az öreg Deme. Azt a közismert mesét, amely a királyról szól, aki beteg fia életét csak a boldog ember ingével tudná megmenteni. A király körüljár roppant birodalmában, de nem talált egyetlen boldog embert sem. Végül ráakad egy kanászfúrára, aki végre azt mondja magáról, hogy boldog. A király megőrül s elkéri az ingét. De a kanászfúrának, a nagy birodalom egyetlen boldog emberének nincs inge.

Az öreg Deme és a gróf

Az öreg Deme ahogy befejezte a mesét, hozzáfűzött a saját életéből egy tréfás esetet.

— Így voltam én is a gróffal — mondja mosolygósan. (Tudnunk kell, hogy a fel szabadulás előtt szinte egész Téglás a Dégenfeldeké volt.) A mezőn találkoztam egyszer a gróffal. Azt mondja nekem: Hogy van Deme? Mire én így válaszoltam: Én vagyok erősebb a legmegelégedettebb ember. Hogy — kérdi a gróf. Mert hogy — akinek nyole tehene van, az azt kívánja, hogy tíz legyen. Nekem nyole lányom van, én már nem kívánok tízet.

Mások a dísznőlésről, a szántás-vetésről, meg az aratásról beszéltek a hangfelvevő előtt.

Le is játszották a felvett beszédet a téglásiak előtt.

VISSZATÉRT AMERIKÁBÓL

EGY KIVÁNDOROLT MAGYAR BESZÁMOLÓJA ARRÓL, HOGY MIT LÁTOTT AMERIKÁBAN

1947 végén Marseilleből indult el vele a hajó...

Amerikába ment. Szabályos kivándorló útlevelel. Özv. Molnár Jenőné Budapestről távozott el s közel három év után most visszatért Magyarországra. Vele beszélgetünk arról, hogy mit látott, tapasztalt Amerikában.

Elmondja, hogy Amerikába nem volt könnyű a kijutása — de nehéz volt onnan a visszajövetel is. Az amerikai hatóságok százezer gátat állítanak a Magyarországra hazatérni akarók elé. Az amnesztiarendelet során sikerült elintéznie a hazatérést.

Nem bírtam elviselni a kinti légkört — mondja özv. Molnár Jenőné. — Számomra, aki két háború minden borzalmát átéltem, a háborús örvényes kibíratatlan volt. Kibíratatlannak éreztem az egész politikai beállítottságot. Mindig progresszív gondolkodású voltam, ezt várom Amerikában, de ami ott van, az pont az ellenkezője mindannak, amit haladásnak nevezünk.

A „BÉKE” ÉS AMERIKA

Persze, csak a legszűkebb körben merem hangot adni egyre szaporodó észrevételeimnek. Aki ott haladó nézeteket vall, vagy csak szájára veszi a „béke” szót, azt hamar beviszik az Amerikaelenes Tevékenységét Vizsgáló Bizottsághoz — ami köztudomás szerint egyáltalán nem kívánatos.

ROOSEVELT-ELLENES KAMPÁNY

Mit olvastam a lapokban? Megpróbálom összegezni. Emlegettem már, hogy a háborús hisztéria óriási — mert mesterségesen szítják. A háborús propaganda elképzelhetetlen méreteket ölt, fantasztikusan tombol. Felűnő jelenség, hogy Roosevelt-ellenes kampány indult. Támadják, meg akarják gyűlölni. „Ő adott lovat a munkások alá” és „bűnös engedményeket tett az oroszok felé” — ilyenek a Roosevelt-ellenes vádak. A háborús propagandához tartozik az is, hogy egyre jobban szítják a nacionalizmust, a vak sovénizmust. Láttam egy filmet a partraszállásról. Eisenhower tábornok csinálta, ő maga a film szereplője is. Egyetlen szó említés nem történik a szovjet szövetségesről, akinek oroszlanrészre volt az „amerikai győzelemben”.

AZ „AMERIKAI FELSŐBBRENDÜSÉG”

A háborút glorifikáló propaganda nemcsak szovjet-ellenes, hanem többek között magyarellenes is. És mindenki ellen szól, aki nem amerikai. Csak az amerikai számít embernek. Nyíltan hirdetik az „amerikai felsőbbrendűség” elméletét, csak ők hivatottak a világ, az „alsóbbrendű” népek vezetésére — mintha csak a néhány év előtti Hitler-németeket hallanám! Amerika már nem a fasizmus szélén tántorog — hanem rálépett a fasizma lejtőre és egyre lejjebb csúszik rajta. Nem szá-

mit itt, hogy a két párt: a demokrata és republikánus párt közül melyik győz a választáson. Mindkettő egyformán a nagytőke szolgája.

DETEKTÍV, RÉMFILM, RÉGENY — AMERIKAI KULTURA

Korea megtámadása után a cukor ára azonnal 2 centtel emelkedett, a tej 20-ról 22 centre (2.30 forint) és egy font hús ára 1.60 dollárról 1.90-re ugrott. Külön fejezet a lakáshelyzet. A belvárosban egy kétszoba konyhás komfortos lakás havi bére 150 dollár (1600 forint). A perifériákon a régi házak lakásai természetesen olcsóbbak, de nem olcsók. Manhattan, Newyork közepe külön sziget. A gazdagok, a tobzódás, a fény szigete — de a 100-on felüli számú utcákban már megjelennek a fény árnyékai, a „sam”-ek, az egymásután sorakozó nyomortanyák, nem beszélve a néger negyedekről.

Szándékosan hagytam a végére a legmegrázóbb, legelszomorítóbb élményemet. Még nem beszéltem az amerikai kultúráról — pedig ez még az imperialisták atomjában is gyilkos fegyverével is nagyobb gyalázat. — Számomra ez volt a legnagyobb meglepetés, mert soha senkinek sem hittem volna el, hogy Amerika kultúrája ennyire alacsony színvonalon áll és ugyanakkor mennyire ártalmas. Az első és főtéma, szilárdan és változatlanul a detektív, a rémfilm, rémre-

gény. Ezt ott valósággal felfűtik. A gengsztert, a detektívet sorrendben a „szellemek” követik és ezután jön sok egyéb, ami a való élet realitásától nagy-nagy távolságra van. A haladó irodalmat és tudományt szovjetberencént üldözik; aki az élet valóságáról mer írni, az „kommunista”. A magánkezelésű rádióknak és televízióknak főeleme a háború propagandája mellett a reklám. Ez a fő jövedelmi forrás, nem az előfizetés.

ÉS AZ ISKOLÁZÁS...

Es az iskolázás terén sem job a helyzet. Felvilágosult tanulókkal, tanárokkal beszéltem erről. Ezeket töltenek el a gyermekek az olvasás és írás elsajátításával. Addig úgyszólván semmi mást nem tanulnak. Részben ez is magyarázata annak, hogy ott a nyolc általános és a négy high school (felső iskola) értékben alig felel meg a mi nyolc általánosunknak, vagy a régi négy polgárinak. De a dótó nem ez, hanem az, hogy vak gögöre, más népek lebecsülése nevelik az amerikai gyermekeket — fejező be nyilatkozatát.

Amerika a háborús örvényes hazája. Az, aki visszatért Amerikából jól választott. Épülő szocialista országunk lüktető életét láthatja, szebb, boldogabb otthonunkat, mosolygós, életvidám dolgozóinkat.

A békéttábor, munkában helytálló katonáit.

Épül a Szabadságfürdő, — közvéleménykutatás a fedettben

A nagyerdei fedett uszodában ember ember mellett. Csupa vírdám arc. Ahogy elnézzük a vídám fürdőzőket, észünkbe jut, hogy ez előtt hat évvel egész más volt itt a kép. Csak az úri semmittevők passzióztak itt. Azok, akik meg bírták fizetni a drága fürdőjegyet. Meg azok, akik még nagy fizetésük mellett kedvezményt is kaptak a „városatyák”.

Hogyan „gondoskodtak” a régi vezetőség tagjai a dolgozókról? Ugy, hogy építettek a Kassa-úton fürdőt. Olyan fürdőt, amely elhagyottságával, kórhadságával, féltérszerű „vetkőzőjevel” eleven felkiáltójelként emlékeztet a múltira egészen mostanáig. „Leprás-strand” volt a neve. Ide csak dolgozók jártak, meg véletlenül sem tévedt be egy jöböltözött „úriember”.

All még a fürdő korhadt vetkőzője, de nem eokáig. Hordják már a téglákat, új téglafürdőt és a dolgozó fürdővendégekhez méltó új öltözőket épít a népi demokrácia és az öt éves terv itt, hogy az új fürdőt méltán megillesse új neve: „Szabadságfürdő”.

A nagyerdei fürdőben is sok új létesítmény születik, a fedett uszoda most kap egészszéles vízi zuhanyozót.

De nemcsak az épületek alakulnak át, mi, a fürdő dolgozói is nagy átalakuláson menünk át. Megtanulunk, hogy a legfőbb érték a dolgozó ember. A Párt tanított bennünket nyitott szemmel járni, hogy lássuk: minden a dolgozó életének szebbé tételét szolgálja ebben az országban. Hátsák vagyunk a felszabadító Szovjetunióval és a Pártnak, amely vezet bennünket.

Most, hogy a tanácsokat megvalósítottuk, még nagyobb biza-

lommal nézünk jövőnkbe, mert tudjuk, hogy a tanács Pártnak vezetésével a dolgozó nép felvilágosításáért küzd.

Tudjuk, hogy minden dolgozónak úgy kell végeznie munkáját, hogy segítségére legyen a tanácsnak. Mi a dicsőséges forradalom évfordulójára, november 7-re felajánlunk, hogy segíteni fogunk a tanácsnak munkájában.

A fürdőző dolgozók érdekeit szolgáljuk minden munkánkban, hogy így a tanácsot mentesítsük a fürdővel kapcsolatosan felmerülő ügyes-bajos problémák megoldásától.

Hogy ezt a célkitűzésünket elérhessük, szívesen vesszük, ha a fürdőzők segítségünkre jönnek azáltal, hogy építő kritikájukkal rámutatnak hibáinkra, ha egészséges javaslatokat vetnek fel.

Közvéleménykutatást indítottunk tehát. A fedett uszoda előcsarnokában, a kádecarnokban és a termalfürdő pillenájában „észrevételi könyvet” helyezünk el, ide írják be nevüket, címüket, észrevételeiket, panaszait, javaslataikat a fürdőben megforduló dolgozók.

Ezt a felhívást az öntudatos dolgozóknak szántuk, nem a kákcán-csomót kereső, a „jóvilágból visszamaradt” kölekedőknek, akik még ma is, mint megfizethető szolgáltatással bíróknak tekintik magukat és jelezve borralalóval gondolkodnak, hogy megkülönböztetett bánásmódot kaphatnak. A fürdőüzem dolgozói nem állnak szóba az ilyen elemekkel.

A fürdő dolgozói nevében:
Nemény Sándor,
Gáll Lajos,
Kiss Lászlóné

KULTURA EBESÉN

Ebesei újság
A nagy lakóház előtt napoznak a traktoristák; újságot, könyveket olvasnak; némelyek sakkoznak, cigarettázva beszélgetnek. A ház háta mögött meg a röplabda puffog. Pihennek és szórakoznak az állami gazdaság dolgozói.

Az egység végeláthatatlan földjein elhaló-erősödő brummogással küszködik előre az ötrészes tárcsákkal, boronákkal, vetőgépekkel a gépállomás erőgépei. Egy percre nem áll meg a munka: ég a kezükben. Az országút-ról egymásután kanyarodnak be a fogatolt szekerek: az arany-sárga szalma, a fekete napraforgó-kör, meg a barna kukoricaszár költözökdi téli szállására.

Nagy Sándor tanító fogad bennünket. Magas, vállas, erős ember; busa szemöldöke, éles pillantása nagy energiát sugároz. Nős. Nagyon szeretik az egység dolgozói, mert közöttük értük dolgozik. Közülük való. A sztálinyecék, a kultivátorok a hatalmas pusztát kiegészítik szikeseit. Nagy Sándor pedig a lelkek ugarát törli. Szerénykedik.

Nem volt nehéz dolgom: nagyon rákaptak az emberek melunk a kultúrára; csak egy csepp jó szájít kellett csinálnom hozzá. Kint a földeken, ebédészünetben Solohov: „Uj barázdát szánt az eke” és Pavlenko: „Baldogság” című regényeit olvasták fel apró csoportokban. No és a Rákosi-per, amióta megjelent.

Körmével kis jeleket húzgat egy könyv hátára. Akkor a felbuzdulás a komoly, szervezett tanulásra: hogy 80 olvasókört is lehet alakítani a jelentkezőkből. Messzi tanyákról járnak el hozzá tanulni az emberek. Ha csak a fele megalakul és rendszerben dolgozik, akkor is nagy dolog ez a tisztes igyekezet: négy-száz ember olvas majd rendszeresen, naponta, ha csak pár oldalt is! Ha elgondolja az ember, hogy pár éve még csak a civisek olvasták ezt-azt; legőbnyire a Kinces Kalendáriumot, télviz idején a húbos mellett!... Más meg senki semmit, egy fia betűt sem ebben az egész óriási pusztában... Hideg és sóst volt a lelkekben, akár a tömlőben. Mi azután ledöntöttük a szellembörtön odvas falait. Mond csak el, Pista: mit is csináltunk a nyáron? — int oda egy húsz év körüli legényt.

Mink? Hogy mit csináltunk?! Színházat! Bizonyisten:

valóságos színházati — ragyog fel a szeme. — Nyolc méter széles volt, tizenkét méter hosszú: nagyobb majdnem, mint a debreceni! Olyan erős volt az, hogy még a tavaszi árvíz se vinné el! Még reflektorokat is szereztünk, azaz hogy Sanyi bácsi. Debrecenből sikerült, a Népevelési Alosztálytól meg villanymotort, mert akkor még nem volt villanyunk se...

Kékovallos AMG-ek a Csokonai Színházban

— Aztán?!
— Aztán kigyótt a debreceni Csokonai Színház egy gyönyörű

séges szovjet színdarabbal, a „Viharos alkonyattal”. Mindenki ott volt az egységből, aki csak mozogni tudott: 450 ebési AMG dolgozó örvendezett a pompás előadáson; csak a halottak maradtak a temetőben, meg a csecszopók a bősökben! Nyitva maradt a szám — nem szégyenlem! mert olyan szépet én még életemben nem láttam, mert hol is láthattam volna?! Mi szépet láthattam akkor? Legfeljebb a délibábot, amíg Cs. Nagy Gergő birkái után ögyelegetem a tarfűvön... — csendesedik el hangja.

— Hadd mondjam még el azt is, Sándor bácsi, hogy vettem

aztán bérletet is! — húzza ki az utolsó szóval ünneplős kabátja belső zsebéből a debreceni Csokonai Színház állandó bérlet-szelvény füzetét. — Tessék itt van! Most elmegyek, át kell öltözni, mert dolgozni megyünk nemsokára...

Pistán kívül még 300-en váltottak állandó bérletet csak ebből az egyetlen egységből. Összesen 450-en dolgoznak Ebese... — mondja Nagy Sándor csöndes büszkeséggel. — Mikor előadás van, fel a sok nép a vontatóra, aztán azzal be Debrecenbe! Teli van az egész színház a kékovallos AMG-dolgozókkal. Az úton félni nem kell

senkinek, mert nem nyílik ki a kas, nem esik ki senki sem közülük. Intéskor mindig többen lesznek az állandó színházlátogatók...

Behallaguk ezenközben az ám. bitusra. Széket hoznak a DISZ. fiatalok.

A legmértöbb ünneplés

— A környéken, a megyében nyolc faluban avattak kultúr. házat a Tanácsválasztások tiszteletére. Nem irigykedünk rájuk, inkább büszkeséget érzünk. Az egyike kultúrház-avatásom mi is képviseltettük magunkat: azt az ember sosem felejtje el — mondja Kis Feri. — Udvar-utca teltele ünneplőbe bujt emberek, aztán a szemükön látszik, a hangjukon is érződik, hogy belül is ünnepelnek. Érti azt az ember... Az a tudat a nagy dolog, hogy ők maguk csinálták maguknak!

— Ennél szebben meg sem ünnepelethetnék volna a tanács. választásokat! — csatlakozik Kis Feri szavához Takács Jani. — Az ígéretünk már nekünk is megvan és bizunk is benne, hogy rövidesen meg is lesz a mi kultúrthozunk is! Az Alkotmány megadta a jogot a művelődéshez, aztán módot is ad az állam hozzá! Kell is nagyon, mert a kultúrház az olyan, akár a főhadiszállás: onnan lehet irányítani a harcot. Láttam én Egyeket! Egy fejjel magasabban lettek az emberek!

Kiabálnak értük: indul velük az autó a mezőre; mennek levél-tani a hajnali műszakot.

Takács Jani kilép az ámbitus küszöbére, overálja a jajtökáját megragog, a DISZ-jelvény, mikor felemeli kinyújtott kezét.

— Odaéptünk majd a mi kultúrthozunkat ni, az egység közepére! Hogy mindenkinek közel legyen. Szép felér lesz majd a kultúrház fala, aztán nagy alakok világítanak ki róla az éjszakába. Az ember gyereke szívesebben siet majd haza az egységbe a munkáról... Aztán a tévelygők is jobban hazatalálnak...

Megugrik velük a Rába Speciál.

Nagy Sándor az autohoz kísér bennünket.

— Láthatják, a mi fiaink egyfölegy érzik, hogy milyen erős fegyver a kultúra ériözében. Tudják, hogy a kultúrával akár az egész világot meg lehet menteni egy újabb vérzivatar-tól...

ÁLARC NÉLKÜL

SZÉP KIS TÁRSASÁG

Millőcker vigoperájának, a Gasparone-nak cselekménye a szicíliai Siracusa városában játszódik. A banditák és konkurrensik rabolják a népet, erőszakoskodnak, gyilkolnak és közben Gasparone tengeri kalóz nevével fedezik magukat. A rendőrség elfogta Gasparonet, de a nála jóval nagyobb gazemberek ugyanakkor tovább folytathatják aljas üzemeiket.

Valami hasonló történet napjainkban is, csak a színhely változott, már annyiban ugyanis hogy nem a színpadon, hanem a mai Szicíliaiban játszódik a történet.

A szereplők neveora: Scelba, Olaszország belügyminisztere, De Gaspari miniszterelnök és bizonyos úr Washingtonból, valamint Salvatore Giuliano a szicíliai rablóbandák vezetője, akinek a forsa az operabel Gasparoneval eek hasonlóságát mutatja fel.

Giuliano, De Gasperi és XII. Pius pápa húszes segítőitársa volt és támogatja Olaszország amerikanizálását. Giuliano a jenikkkel még az angol-amerikai haderők szicíliai partraszállása alkalmával ismerkedett meg és megpróbálta a dollárszapot, felajánlotta szolgálatait az USA hirszerző szerveinek és a 1947-ben bandájával agronóvió Palermo közelében Portella della Ginestra városában a május elsejei tüntetés 12 résztvevőjét.

Giuliano „munkája” sokban megkönnyítette az olasz miniszterek tevékenységét. Tegyük fel, hogy valami becsületes ember áll a miniszterek útjában. Hogyan is lehetne megszabadulni tőle? Nagyon bonyolult dolog: kompromittáló okmányokat kell keresni, hamisításokat végezni, provokációkat rendezni, bírói tárgyalásokat tartani és esetleg a dolog nem is a legkivánatosabb módon kerül a nyíl.

vánosság elé Itt pedig egészen egyszerűen megy: lőés a sarok mögül vagy kézzel a hátba — és a neki kívánatos ember nincs már az élok sorában.

- Ki a gyilkos?
- A gazember Giuliano.
- Fogjátok el a gonosztevőt!
- Lehetségen Giuliano nem tudjuk megfogni. Az egész rendőrség hajszolja és hatodik éve nem tudjuk kézrekeríteni.

Giuliano volt az a Gasparone, akinek a háta mögé elbújt az olasz hatóságok. Ezért nem lehetett elfogni. Így szolgálta hat éven keresztül Giuliano „hü és igaz módon” gazdait és meghatóban „Szocialia hazafiának” nevezte magát.

Giuliano legfőbb gazdái azonban az óccánontul étek és vele az öze-kötötést egy Stern nevű „újságíró”, az amerikai hadsereg kapitánya révén tartották lenn.

Giuliano nagyon sokat tudott azonban olaszországi gazdáirol és azok washingtoni összeköttetéséről. Ezek az urak pedig nem szeretik, ha túl sok fölőseges dolgot tudnak róluk. Félnék a leleplezéstől. Eljött tehát a nap, mikor elhatározták, hogy megszabadulnak a veszedély tóretől.

Nemrégiben az „elofoghatatlan” Giuliano ellen karabinereket csapatáltak kiútké és Giuliano elötték. Nem sokkal előtte azonban Giuliano a „Daily Express” című újságnak nyilatkozott és kijelentette, hogy: „Nekem és Truman elnöknek nagyon sok közös ügyünk van.”

Százny amerikai énök! Csak nemrégiben Binazio és Gargotti amerikai banditák lefőzése után volt kénytelen hivatalos nyilatkozatot tenni, hogy semmi köze sincs ez az olasz banditákhoz és most ez az olasz ganszter jelenti ki nálála elött, hogy nagyon sok közös ügye van az énökkel.

Ez nehez vieszalójtani azt a gondolatot, hogy a kapitalista országok egyes politikai és hivataos úton-álon között a határ teljezen elmosódott.

KÉT KÖLTSÉGVETÉS

Nyilvánvalóan a különös véletlen játszott közre abban a tényben, hogy egy é urnyazonon a napon vitatták meg Berlin keleti övezetében a város törvényes és nyugati övezetében a vá-

ros törvénytelen magisztrátusának költségvetését. Az azonban már egyáltalán nem véletlen, hogy a dolg természetéből adódik, hogy a két városi hatóság költségvetési adatai gyökeresen eltérnek.

A demokratikus Berlin hatóságai az ipari termelés gyors emelkedése és a kereskedelmi forgalom jelentős növekedése következtében a bevételek köze 418 millió márkával több adójövedelmet sorolhattak, mint ami az előző évszáz tervben szerepelt. A hatóságok gyorsan döntöttek s elhatározták, hogy ezt a várattalan befolyt öszeget a lakásépítés fokozására és az államosított vállalatoknak nyújtandó hitel-növelésre valamint a munkaképtelenek és agok nyugdíjának emelésére fordítják.

Ugyanakkor Nyugat-Berlin polzári hatóságai kénytelenek voltak megalapítani, hogy egyre jobban belezavarodnak az egyre növekvő deficitebe, amely az egész költségvetésnek több mint 40 százalékát teszi ki.

Perze ez sem a véletlen következménye, hanem természetes folyamán. A népnek a tények, hogy a munkanélküliség száma már túlháladta a 350 ezret, hogy az angol amerikai és francia megszálló csapatok és hatóságok elártása 200 millió márkájába kerül Nyugat-Berlinek.

Egyes nyugatberlini vezérférfiak nem értik, vagy legalább olyan bárgyú képet vágunk, mintha nem értenék a két költségvetés közötti különbség okát. Nyugat-Németország dolgozói azonban nagyon világosan látják, hogy miért kell nyomorogniuk, az amerikaiak, az angoloké, a franciák és valamennyi húszes és jól fizetett kiszolgálója, Adenauer jóvoltából.

Mi sem bizonyítja jobban ezt a felismerést, mint az a tény, hogy Nyugat-Berlin városháza előtt rendszeresen zajlanak felismerődött zajból innen is onnanis felzendül az a követelés: Egyezsék Berint! A demokratikus övezetben mindenkinek jut munka!

Nyugat-Németország fogadatlán „városcsaljának” ezere a megnyilvánulásokra perze az az atyai választék hogy rohamra küldik a gumibotos és boxeres rendőroket — tüntető, éhezőtömege ellen.

Ez a válasz a legmértöbb az amerikaiak lakájaihoz.

„Manapság a Broadway zemes komédiában főhósként egyre gyakrabban szerepelnek prostitútlak. Nem is szegény prostitútlak, hanem befutottak, olyanok, akik vendégeiket „apusanak” nevezik. Abban különböznek a régi idők „arany-szívű” prostitútláitól, hogy szívüket csak az aranynak szentelik és ez kitűnően jövedelmez nekik.”

Igy értékel a Daily Worker színházi szemléje a mai amerikai színműirodalmat, amely a Broadway színpadainak szállít „árut”. Ezeket a fércműveket azután nagy hangon reklámozzák a reakciós amerikai sajtó hasábjain. Ugyanez a sajtó azokat a darabokat, amelyekben csak a leghalványabb kritikával is illetik a mai Amerikát, elhallgatja, de még inkább „kikészíti”.

Ez történt Clifford Odets amerikai drámaíró „Nagy kés” című darabjával is, amelyet a National Theatre mutatott be. A „Nagy kés” a mai Hollywood, amely apró darabokra vagdalja az emberi lelket. Ahogy a megvásárolt kritika viselkedett Amerikára egyik jelentős haladó drámaírójának ezzel a darabjával

Éjszaka Amerika felett

Írta: V. ERJUCSKOVA

szemben megmutatkozott az amerikai reakció viszonya a művészethez, a kultúrához, a békehez.

Odets a „Mindhalálig” című antifasiszta darab és a Thomas-bizottság által „feketelistára” tett „Ébredj fel és énekelj” című darab szerzője állhatatosan harcol a békéért és az amerikai szovjet barátságért. Tagja a „Művészetek, Tudományok és Szabadfoglalkozások Nemzeti Tanácsa” című haladó amerikai szervezetnek. Aktív résztvevője az USA Kommunista Pártja vezetőinek elítélése ellen megindult tiltakozó mozgalomnak.

A reakciós sajtó mindent elkövetett, hogy Odets darabja ne legyen hosszúéletű a Broadway-n. Pedig a „Nagy kés” néhány hibája ellenére is megérdemli a figyelmet, mert a darab leleplezi az amerikai művészetben uralkodó kalmár-szellemet. A dráma hőse Charlie Cassel filmszínész, az amerikai nézők bálványja. Milliókat keres „gazdájának”, a filmvezéreknek. Jól tudja a filmgár tulajdonosa,

Hoff, hogy milyen tőke a kezében a színész és ezért „jóindulatlan” viselkedik vele szemben. A történet során Cassel autójával véletlenül elüt egy gyermeket. Nagy botrány és börtön fenyegeti. A filmvezér fél, hogy elveszti jövedelmét, amelyet „szárja” hoz a konyhára és ezért Dixi Evans jelentéktelen kis színésznő, aki az autóban együtt utazott Charlievel, megvásárolja. A színésznő hamis vallomást tesz. Ennek fejében Hoff szerződést köt vele néhány filmre.

Egy év múlva Charlie szerződése lejár, meg kellene hosszabítani. A színész felesége, Marion, ellenzi az új szerződés aláírását, mert a férjét teljesen kiszolgáltatná gazdáinak. Hoff azzal fenyegeti a színészt, hogy kiadja „titkát”, ha ellenkezik. Charlie aláírja a szerződést, de most az időközben mellőzött Dixi Evans fenyegeti meg Hoffot, hogy nyilvánosságra hozza az autóbaleset körülményeit. A

filmgár tulajdonosai elhatározzák, hogy a színésznőt elteszik láb alól. Egy rendőrségi automobil gázolja el Dixit, amelynek vezetőjét párszáz dollárral megvesztegették.

A Dixit ért szörnyű merénylet arra kényszeríti Charlie-t, hogy nyitlan beszéljen főnökeivel. Hoffék nem bocsátják meg neki a nyílt szót, hogy véleményét hangosan kimondja. Hoff szörnyű sorsot helyez kilátásba számára és Charlie nem érez magában erőt arra, hogy felvegye a harcot: öngyilkos lesz. Mikor Marion hírt kap férje haláláról, kétségbeesetten sikolt fel: „Segítsetek!... Segítsetek!”

Az Amerika fölé ereszkedett éjszakát mutatja meg Clifford Odets drámájában. De az ember telenségek ellen tiltakozó hőse számára az írő csak az öngyilkosságban találja az egyetlen kiutat. És éppen ez a darab gyengéje. Hiszen a cselekmény a mai Hollywoodban játszódik le, ott, ahol nemrégiben még dolgoztak John Lawson, Albert Maltz és Dalton Trumbo, akiket

azért vetettek börtönbe, mert nem ereszkedtek térdre az Amerikaelenes tevékenységet vizsgáló bizottság előtt.

Clifford Odetsnek nem sikerült teljes egészében meggyőződen feltárni ezt a haladót és újat, amely oly hatalmas jelentkezik ma Amerikában, a stockholmi békefelhívás tömege aláírásában. De minden okunk megvan arra, hogy feltételezzük: az írő is keresi, sőt már talált is kiutat a zsákutcából, amelybe darabjának hőse került. Erre mutatnak Odets szavai, amelyek a newyorki Békevédelmi Konferencián mondott el. A ragyogó jövőbe vetett hit, harci felhívásként hangzanak ezek a szavak:

„A kultúra munkásainak a béke védelméből kiindulva kell harcolniuk a jövőben. Megtisztelendő feladat számukra, hogy részt vehetnek ebben a harcban. Mi már harcolunk; le kell lepleznünk sora az emberiség békejének ellenségeit, bárhol is működjenek azok a társadalmi, gazdasági vagy a politikai élet területén. A régi ábrándok már a múlté. A néppel együtt új reménysek felé haladunk.”

Dicsőség Sztálinnak, a magyar nép felszabadítójának, a győzhetetlen békefront vezérének!

A NAGY OKTÓBERI FORRADALOM TISZTELETÉRE

A Szovjetunió dolgozói mindent örömmel szívtel ünneplik a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 33. évfordulóját. A gyárak, a mezőgazdaság, a hivatalok dolgozói egyaránt új nagyszerű termelési eredményekkel, a szocialista verseny újabb kizsákmányolásával készülnek erre a nagy napra. A dolgozók tudják, hogy a szocialista verseny már eddig is a szovjet állami fejlődésének hatalmas mozgatórugója volt. A termelésben előrelépő, köztisztviselői álló gyárak hírnevét azok a szabályszerű termelési eredményekkel nemcsak a termelés mennyiségét emelték hanem a munkához való hozzáállással a dolgozó társainak példát mutattak.

A moszkvai 2. számú állami csapágygyár dolgozói, akik már sok dicsőséget szereztek gyárjuknak, szintén új munkafelajánlásokkal, a szocialista verseny kizsákmányolásával készülnek a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 33. évfordulójára.

A gyár valamennyi dolgozója lelkesen bekapcsolódott a háború utáni öt éves terv határidő előtti teljesítéséért megindult az egész népre kiterjedő szocialista munkaversenybe. Valamennyien arra a legfontosabb feladatra összpontosították minden erejüket, hogy a munkatermelékenység olyan emelkedést érjék el, amellyel biztosítani lehet a gépi felszerelés kibővítését a gyár állami terv sikeres teljesítését.

A műhelyekben, a termelő részlegeknél, a műszakokban és a brigádokban napról-napra magasabb fokra emelkedik az emberek alkotó tevékenysége. A munkások egyre újabb felajánlásokat tesznek a normák túlteljesítésére, a selejt csökkentésére, a fém- és egyéb anyagok megtakarítására. A gépi felszerelés leg jobb kihasználására.

A gyár dolgozóinak alkotó tevékenysége ragyogóan mutatkozik meg az ésszerűsítések és újítások egyre növekvő áradatában is. Már az év első felében 270 ilyen javaslatot nyújtottak be, amelyeknek a termelésbe való bevezetésével fél év alatt 500 ezer rubel megtakarítását tették lehetővé.

Az Októberi Forradalom 33. évfordulója ünnepének közeledtével a gyárban még nagyobb lendületet kaptak a szocialista munkaverseny. A munkások újabb, felemelt szocialista felajánlásokat tettek. Így például Zinajda Krilova komszomolka esztorgályosnő felajánlotta, hogy a dicső évforduló tiszteletére évi tervét szeptember 15-re teljesíti. Felajánlását már a határidő előtt teljesítette. Zjuzin, a gyár híres marósa, már két ötéves tervet teljesített és most az 1960. évi feladatán dolgozik. Minden műhelyben, valamennyi brigádban készülődnek arra, hogy terven felüli termeléssel juttathassák kifejezésre az Októberi Forradalom iránti nagy tiszteletüket.

A tanács gondoskodik a városrendezésről

Noginszk városa a szovjet hatalom évei alatt a moszkvai terület legnagyobb ipari központjává vált. A villanyvilágítás, villamos, vízvezeték és csatornázási hálózat, telefon, autbuszpark, aszfaltozott utak ezt a valamikor jelentéktelen kis városkát korszerű városává változtatta.

Noginszkban a sztálini öt éves tervek évei alatt, harminc többemeletes kórházat építettek, villanyvilágítással, vízvezetékkel, csatornahálózattal fűrdőszobákkal és ezenkívül két rendezett munkáslakótelep létesült a szövetségi munkások számára. Noginszknak most saját kiterjedt vízvezeték-hálózata és csatornázási rendszere van.

Noginszk mellett büszke kultúrát építettek. A városban számos ilyen van: a Drámai Színház, három mozi, néprajzi múzeum, három technikum, zeneiskola, huszonnégy középiskola, több napköziot-

thon és bölcsőde, öt kórház, rádióállomás, kilenc klub, számos könyvtár. A városban két jól felszerelt sporttelep, uszoda és sportiskola van.

Joggal tartják Noginszket az egyik legszebb moszkvamenti kertvárosnak. Szépségét azonban nem a természet bőkezűségének köszönheti, hanem lakói városrendezési munkájának. A városi tanács a lakosság tevékeny segítségével a város utcáin és terein egyedül 1948 és 1949 tavaszán és őszén 26.300 fát, 33.500 díszcserjét ültetett el. Több mint négy és fél hektár új teret és sugárutat létesítettek, újjáépítettek nyolc és fél hektár régi sugárutat, parkot és teret.

A városrendezési kérdések a városi tanács és végrehajtó bizottság feladata. A városi tanács a lakosság tevékeny segítségével a városi tanács elnökének központjában áll.

Noginszk dolgozói igen sok javaslatot terjesztettek a városi tanács elé, melynek célja megújítani a város dolgozóinak kulturális életét. Miféle utasítások ezek? — A városi tanács nincsenek megelégedve a régi fűrdőkkel. Azt javasolják, hogy szélesítsék ki a fűrdőhálozatot, nyissanak gépi mosodát. A választók megbízták a városi tanácsot, hogy építsen az egyik mozihoz még egy termet és hangversenydobogót. A gluhoivó pamutipari kombinát Iljics-telepének lakói azon kívánságuknak adnak kifejezést: nyissanak több napközi otthont és bölcsődét.

A dolgozók javaslatainak és utasításainak nagy részét valóra is váltották. A városi tanácsnak állandóan nagy segítséget nyújt a tanács köznevelési bizottsága, melynek kötelessége huszonnégy képviselő és negyvenhat aktív tartozik. A bizottság szoros kapcsolatban áll a lakossággal és jól ismeri igényeit. Egyedül az 1949-es évben a városi tanács végrehajtó bizottsága több mint húsz városrendezési és köznevelési vonatkozó kérdést tanulmányozott. E kérdéseket a nép kezdeményezésére a bizottság terjesztette fel. Amikor nemrégiben a tanács tagjai beszámolókat tartottak a választók előtt, bejelentették, hogy

javaslatukra nemcsak hogy kibővítették a meglévő fűrdőket, hanem újat is építettek és két gépi mosoda nyílt meg. Ugyanezen idő alatt nagyszerű állapotba hozták 27.000 négyzetméter városi utcát és mellékutakat, köburkolattal látolták el, kijavították két hidat — a városit s a Kljazmán keresztül vezető gluhoivói hidat.

A választók javaslatait villanyvilágítást kapott az Elektrosztálszkij sugárút, kijavították a telefonközpontot és a városi telefonvonalait, megjavították a lakosság orvosi ellátását azzal, hogy orvosi segélyhelyeket szerveztek az 1. sz. városi és a gluhoivói kórház mellett, a választók utasítására lényegesen megjavították a noginszki villamosközlekedést és megnövelték a villamoskocsi-parkot.

A tanács azért tudott megbízható munkát végezni, mert a város lakói állandóan a segítségére voltak. Noginszkban 52 társadalmi utcarendezési bizottságot szerveztek. Több mint 30.000 noginszki fűrdőzött önkéntesen a városi utcák tereit és parkok szépségét, rendezését. Az amit közös munkával elértek, minden egy lakó örömeire szolgalt. — Noginszk rendezettség tekintetében nem maradt semmi sem az ország legszebb városai mögött. A területi újság, a „Moszkvaskaja Pravda”, éppen Noginszkról írta: „A társadalmi városrendezési szervezői a városi tanács képviselői voltak. Köztük ott látjuk Jekatyerina Lukinát, a sztálinnóvosi szövőnököt, a köztársaság érdemes szervezőit, Olga Popovát, az Orosz Föderáció érdemes tanítónőjét, Jekatyerina Hlebnyikovát, a gluhoivó kombinát szövőnökét, Marija Sahivat, ugyanennek a kombinátnak tanácsnőjét, a Szovjetunió Legfelső Tanácsának tagját, Ljubov Ananovát és sok másat.”

Az Orosz Föderáció városainak szocialista munkaversenyében, mely a legrendezettebb város címeért folyt, Noginszk második helyet ért el. Ez a siker egyáltalán nem csökkentette a városi tanács azon igyekeit, hogy a várost még szebbé és rendezettebbé tegyék.

„A BÉKE HIVEI”

A világ legbecsületesebb embereinek sorában egyre nagyobb népszerűségnek örvend a béke ügyének harcos folyóirata, amely „A béke hivei” címet viseli. A folyóirat az első oldalán az utolsó oldaláig minden sorában annak a szenvedélyes harcnak a gondolatait juttatja kifejezésre, amelyek a béke szerteléből fakadnak.

A lap legutóbbi 17. száma főként a Béke Hívei II. Világkongresszusának előkészületeivel foglalkozik. A vezércikk hangsúlyozza, hogy a kongresszus előkészítése során gondoskodni kell arról, hogy a kongresszus ne csak azokat a százezer embert foglalja magába, akik az atomfegyver betiltását követő stockholmi felhívás aláírásával juttatták kifejezésre békeakarataikat. A kongresszus iránti érdeklődést fej kell kelteni azoknak a becsületes embereknek a millióiban is, akik a békefelhívást ugyan nem írták alá, mégis forrából és őszintén akarják a békét.

A folyóirat bőségesen ismerteti, miképpen állítják talpra az USA kormányok a német imperializmust, Nyugat-Németországban kezdik a régi tekintélyüket visszanyerni a hitlerista tábornokok. Guderian például az amerikai parancsnokság katonai tanácsadója, von Manstein, a háborús bűnös hitlerista marsall pedig, aki 15 éves börtönbüntetését tölti, azonnali

szabadlábrahelyezését követeli. „Világhíradó” című részében a folyóirat közli Boulier abbénak, a békemozgalmak aktív harcosának „Jose Maria de Cossiohoz”, a fasiszta Spanyolország tudományos akadémiájának tagjához írott levelét. A spanyol akadémikus néhány héttel ezelőtt levelet kapott Joliot Curie-től, a kiváló francia atomtudóstól, melyben felhívja Cossio-t a stockholmi felhívás aláírására. Cossio nem írta alá a felhívást, de válaszelevelében írta Joliot Curienak, hogy ő ellenzi az atombombát, de „az emberek nézeteltérések eldöntésére nem találunk más érveket, mint a fegyvert”. Boulier abbé most rendkívül meggyőző levélben bizonyítja, hogy Cossio emléke a náci gondolkodás filozófiájának hatása alatt áll.

A lap utolsó oldalán érdekes olvasmányt szolgáltatnak azok a levelek amelyek az olvasók Indiából, Franciaországból, Ausztráliából és a világ minden más részéből írnak a szerkesztőségnek.

Ezek a levelek kifejezésre juttatják, hogy a világ minden táján egyre nagyobb számban élnek olyan emberek, akik nagy lelkesedéssel fogadják és támogatják mindazokat a megnyilvánulásokat, amelyek a béke harcos megvédésének ügyét szolgálják.

Emil Marov:

A négyek akasztása

„Az utolsó szó” című műből való Emil Marov „A négyek akasztása” című megrázó erejű írást, amely egy bolgár hazafi ördöngés utolsó pillanatát örökíti meg. A bolgár nép legjobbjai, a kommunista harcoltak hazájuk felszabadításáért és hősként haltak meg, amikor az ellenség kezére kerültek.

A hóhérok kiképzésénél két éven a sötét, hideg novemberi éjszakán, hogy önként elszakítsák őket csatlósuktól, a harctól...

Az udvaron vékony, fekete akasztófa sötétlették. A katonai rohamkészek vizs. ezathörögött a lámpások kő fénye. A felzúgott éreklődő nézők várták az áldozatokat: ügyesek, helyőrségek tisztek, bírák, az orvosok a pap.

Csak két akasztófa állt elől. Előhózzák az első két elíteltet. Ingben, kabát nélkül, lekötték száján hátrafótt, kézzel állanak. Meztőlük lépkednek a megfagyott, vékony jégterekkel borított földön, de nem érzik a hideget. Az ellenség szeméből tüzező állatárnyakból, megvetésből

szemlélik Nehéz, borzalmas csend. A csendben felhívott ellenséges hang hallatszik: — Nézzén csak oda, ügyesek, az ügyesek bosszúsan int a fejével.

Megkezdődik a ceremónia. Az ügyes ismételt felolvasása az ítéletet, hogy mindenki előtt tisztává váljék hogy az a gyilkosság jogi alapon történik.

Nikola Botusev szilvengrádi... mint a Kommunista Párt tagja... mint szabotázsosportok szervezője... köztelíteli halálra ítélték.

Az őszhajú, negyvenéves férfi felémelt fejét. A rabőrök leszerelik szájáról a kendőt és az akasztófa felé tekint. Röhögnek az azzal, amely a hagyományos székelt helyettesíti.

Nikola Botusev, megadjuk az utolsó szó jogát. Van-e valami kívánságod? Az ügyes hangjából valamilyen cinikus viccelődést lehet kifizetni: bátor az ügyes ironizál. De Botusev szilvengrádi kérdést. Seme valahová a székelt mered az ellenség felé. Mintha emétké a katonák

valamire, talán arra, ami legfontosabb, legjelentősebb életében. Megszólal: — Azt kívánom, hogy valaki, akiben emberi szív dobog adja át gyermekemnek, Iszkrának és Rozának apjuk utolsó csókját. Meséljél nekik, hogy a székelt el Neha nem ajánlalom semmit, most sem ajánlalom. Egyet sajnállok azonban, hogy nem látom meg a nép győzelmét a fasiszmus fölött, a ti halálotokat, hóhérok.

A hóhér ellöki az asztalt és ráakasztódik áldozatára. A gyengébb idegzetű nézők előrdítták fejüket.

Nikola Sopov, tiéd az utolsó szó.

A magas, keménykötésű munkás meg se rebben, amikor nyakára teszik a hurkot. Keményen áll a lábán, szemé elváltára hímblázó testére irányul, egy kiáltás hagyja el mellét, amely megremegteti a nézőket: — Katona elvtársak! Ti vagytok itt egyedül a hozzáink közelálló emberek. Ebben a pillanatban belétek hóhérokat csatálnak, de a mi ellenünk, közös, —

Megújult a Hortobágy

Hozsú porcsíkot kavart a Hortobágyot átívelő nyílegényes országúton a gépkocsi. A láthatár szelén játszik a déli bűbáj. Mintha tengerár sópörne végig az óriás tereken. Fejreállítja a szélvédő erdőszéleit, a Tisza artéri. Kusza dűnegelelt; a házak a gémes. Katak a semmiből lógnak alá, mint a legyek a mennyezeten — egy ménes vágat feljel-lefel az égen.

Átrobogunk a hortobágyi nagy hídon, amely kilenc lyukra van áldítva. Mélyen a víz, a vízre mezei a nagy csárda, ahol Petőfi Sándor megírta valaha és megírta a „Mit nékem te szed kártyákak fényekkel vadregényes tája!” kezdetű gyönyörű versét: ahol hajdanában Zöld Marci vagdalta és fókodta a ezüves mestergerendába; ahol a „korsmárona aranyvirág!” a legjobb borából rakott akár száz itest is duhaj betyárok asztalára.

hadjú civéket kárörvendően röhögtek, amikor itt elkezdtek a munkát. Igen, mert ők aztán alaposan ismerték az itteni szikes földet, a bűbájukat minden fozatát; négykörös fozattal húzták a barázdát és mégis csak 1.5 — 2 másod busszalgot értek el.

„No a Hortobágyba beletört az Állam bicikája!” — hajtották a elviek a pálinka pisztolyok saját sürrün esőkolgató. Hát nem tört be! De még mennie nem! Nem ám! mert a mi „AMG” egyeztetés segítői kére síttek a szovjet talajavító gépek: oriasok; majdnem vértük a szikes föld hűs, olyan mely barázdát vájtak belé a hatalmas ekoférfi eszavató. Rok Mer is volt az eredmény: mi tizenegymászás búcsúlatot arattunk már az idén. És tudja mivel? Az eő magyar kombajnnal! Megindult az acélonometrum, húzta a sztálini erősen; levarta, kicépelte a búzát; oldalra lökte a hámozott szalmát a másik oldalán meg széles torkú bádogcsövön a mellette hámozó teherautóba ömlésztette a piros hasú macot. Bámultak a környék övezésű ócsodalatú, dolgozó, meg középparasztjai. Három ember végzte egy egész regim ment munkáját. Mondják meg nekem: mi a kombajn, ha nem a kultúra diadalai?

Ma a hajdúmezei DÉFOSZ pusztai szervezete, a környékbeli Állami Gazdaságok központja és telefoncentráé székelt benne. Innen irányítják a sokszázéves holdas földdarab életét.

Kétoldalt, az országút arka partján nagy gyorsasággal rohannak mellettünk visszafelé a villany: meg telefonvezeték, a többézer holdas rizsföldek sugólyán. A zümmögő, sugár fényű dűneokon áram száguld; villanyt és okos emberi beszédet rept a vékony bronzhuzal. Népi demokráciánk elküldte a pusztára két legjobbját nagy-kövét, hogy segítsenek megváltoztatni a régi, megkövesedett életet.

Es meg is változott, de sebesen. A Nagy Hid környékén, a régi sívő-szűkes legelőn 40.000 holdon gazdálkodnak; a mátal egységű — ideintegnek piros cseréptetű lakóháza — 80.000 holdon; a puszták közepén, az óhafi egységén 70.000 holdon, de Elb I. Elb II. és a könyvi, meg az ebesi egységeken sem sokkal kevesebben munkálnak.

Ujból ceremónia. Az utolsó szó. — Denko Denkov. — Eljen a szabód Bulgária! — Eljen a szabadság! — Az éjszakában az Internacionálé hangja száll. Hatal a fasiszmaera.

— Nini! Nézzék csak! — mutat ki a hátsó ablakon ahol én egy óriási istálló látok — Már cserepezik. Egy hónapja sínes, csak erre jártam, akkor még jóformán csak a fal alján voltak a kőművesek. — Elmosszódik — Ugy nál ezen a földön minden, mint egy után a gomba.

Az országút mellett mely csatornák ártanak: azokban szalad majd a szűke Tisza édes vize, az elkészült nem-sokára a tisztai vízvezeték zselip. Améldig szem ellát: mindenütt söd. Hűsös kalászd rizsvetéseket ringat majd a szűke és tizezer holdakról a gyapot asztrofényt bóbátnak keskeny nyílást emeli majd szárnyaira.

Félmillió liter tejre, közel hárommillió tojásra 60.000 hizott libára kötött szállítási szerződést Hajdú-Bihar dolgozó parasztsága

A dolgozó parasztság megsegítése és a közellátás biztosítása érdekében a kormányzat lehetővé tette, hogy a dolgozó parasztság kedvező feltételek mellett szerződést köthet tejszállításra, tojás, hizott liba szállítására.

Nagy jelentősége van ennek: a dolgozó parasztság biztosíthatja a dolgozók, munkások tojással, tejjel való folyamatos és zökkenőmentes ellátását, még szorosabbra fűzheti a munkás-parasztszövetséget, ugyanakkor jelentős anyagi előnyökhöz jut, a mindenkori piaci árnál többet kap termékeiért.

Tejszállításra Hajdú-Bihar megyében 450.000 liter az előirányzat. A dolgozó parasztság közel 100 százalékban szerződéssel biztosította ennek a mennyiségnek a leszállítását negyedévi időtartamra, amikor újabb szerződést köthet. Eddig 520.000 liter tejre 1680 dolgozó paraszt kötött szerződést. A hajdú-biharmegyei termelőszövetkezeti csoportok is jelentős tejmennyiséget kötöttek le szerződésileg.

A szerződés nem érinti a kötelező tejbiszolgáltatást, feleslegeiket kötötték le további szállításra a dolgozó parasztságnak, akik literenként 5 fillérrel többet kapnak a tejért, 80 filléres árban adják át az államnak.

A legjobb eredményt Hosszúpályi mutatta fel, amely 85.000 liter tejre kötött szerződést. A kiválóan működő Kossuth-díjas Petőfi termelőszövetkezeti csoport egyedül 37.000 liter tejre kötött szerződést, a többi tejmennyiségre, közel 50.000 literre 137 dolgozó paraszt kötött szerződést.

Jól áll a tejszerződés terén Földes, ahol 240 dolgozó paraszt 54.000 liter tejet kötött le szállításra. Monostorpályi is kitért magáért: 112 dolgozó paraszt 40.000 liter tejet szállít a nép államának. Ellenben igen gyenge az eredmény Hajdúnánáson és Hajdúhadházon. Hajdúhadházon 8 dolgozó paraszt kötött tejszállítási szerződést 2100 literre. Azokon a helyeken, ahol lemaradás mutatkozik, fokozni kell a felvilágosító munkát. Gyengén áll Komádi, ahol 20 dolgozó paraszt 8000 literre, Kaba, ahol csak 3500 liter tejre kötött szerződést a dolgozó parasztság.

A TOJÁSNAK JAVÍTANI KELL...

A tojásra való szerződésnél Hajdú-Bihar megyére előirányzott mennyiség 6 millió 700 ezer tojás. 1951. évre 3866 dolgozó paraszt eddig kétmillió 700 ezer tojásra kötött szállítási szerződést, ami közel 50 százalékos eredmény. Itt még fokozni kell a népszerűsítő, földművelőszövetkezeti megbízottaknak a felvilágosító munkát. A jelenlegi negyedévre 2250 dolgozó paraszt 345.000 darab tojásra kötött már szerződést.

A tojásnál a napiárnál 3-5 fillérrel kap többet a

termelő a szerződési szállítással.

A LIBÁT ERŐSEN TULJEGYEZTÉK

Szállítási szerződést köthet a dolgozó parasztság hizott libára is. Hajdú-Bihar megyében a hizott libára szóló szerződés előirányzatát erősen túljegyezték. 41.640 előirányzott hizott liba helyett 62.690 hizott libára kötött 5600 dolgozó paraszt szerződést. A hizott liba iránt mutatkozott a legnagyobb érdeklődés a megye minden részén. Itt is jelentős kedvezményt kap a szerződő dolgozó paraszt, 20 százalékos felárat, 7 forint helyett 8,40-ot kap kilonként, ezenkívül minden hizott liba után kilonként egy kiló tengerit olesó áron. A hizott libánál azonban javítani kell a minőséget a dolgozó parasztságnak, nincs kellőképp felhívva a liba: nem tartják be a dolgozó parasztságot az 5-6 hetes hizalási időt, csak 3-4 hetet és emiatt ezeket nem veheti át a szövetkezet. A főfeladat: javítani a minőséget a libahizalásánál, a hizott libánál, — ez érdeke a termelőnek, de jelentős nemzetgazdasági érdek is fűződik hozzá.

Mind a tejre, mind a tojásra, hizott libára a szerződési határidő november 15. Jól teszi a dolgozó parasztság, ha a határidő előtt megkötöi a szerződést a földművelőszövetkezeteknél és így segíti a közellátást, előmozdítja és biztosítja a dolgozók ellátását, ugyanakkor komoly anyagi előnyökhöz és nagy kedvezményekhez is jut.

A téli falusi kultúrverseny feltételei

Lapunk pénteki számában közzeltük az Országos Népművelési Bizottság felhívását falusi országos kultúrverseny megrendezésére. A verseny részletes feltételei a következők:

A versenyszerű bemutatáson a következő művészi ágak szerepelnek: színjátszás, népi tánc, ének. Szerepelhetnek a bemutató műsorban — versenyen kívül — a bábcsoportok is. A verseny téli szakaszán falvak, mezőgazdasági városok, állami gazdaságok, termelőszövetkezeti csoportok, géppaloták egységes kultúrcsoportjai vesznek részt s ezenkívül az erősebb fömegszervezeti csoportok. Így a verseny a kultúrmozgalom megerősödését is szolgálja, mivel éppen a kultúrthoz feladata, hogy a szétszórt, kisebb helyi csoportokat egyesítse.

A téli versenyen szereplő csoportok bemutatóit községenként, járásonként, majd megyénként kell megrendezni. A verseny december 21-től február 15-ig tart. A döntők után a legjobban szereplő csoportok a március 15-21-ig rendezendő kultúrhet ünnepélyes bemutatóin vesznek részt.

A legjobban szereplő csoportokat megyénként és járásonként is díjazni fogják.

A tavaszi versenyszakasz megindulásakor külön felhívással fordulnak majd az üzemek, városok és főiskolák kultúrcsoportjaihoz.

A verseny sok újfajta feltételt

is tartalmaz. A résztvevő csoportoknak a művészi teljesítményen kívül, eleget kell tenniük egyéb követelményeknek is: rendszeresen kell szerepelniük ünnepeken, gyűléseken, Szabad Föld Téli Estéken, kultúrthozokban, rendszeres próbákat kell tartaniuk és tagjaikat mind politikailag, mind szakmailag állandóan képezniük kell. Vegyenek részt a kultúrthozok életének megszervezésében is, segítsenek erejükhez mérten az olvasómozgalom fejlesztésében, olvasókorok szervezésében, a könyvtarok számának állandó növelésében. Vegyenek részt a helyi vonatkozású műsoranyagok szervezésében, ötletekkel és kezdeményezésekkel segítsék a kulturmunka eszméi és művészi színvonalának emelését.

A Népművelési Bizottság felhívja minden megye mezőgazdasági város, járás és község művelődési bizottságait, az állami mezőgazdaságok és géppaloták szakszervezeti bizottságait s az összes fömegszervezeteket, hogy legyenek szervezői a versenynek, annak előkészítése és lebonyolítása során.

A Népművelési Bizottság felhív minden kultúrcsoportot, hogy vegyen részt a versenyben, saját részvételével a kultúrmozgalom továbbfejlesztését hátrébb sodorja s a művelő emberek szakszervezetek növelésével szolgálja a békefront magyarországi szakaszának további megerősítését.

Apáállatok tenyésztési vizsgálata

Felhívom a város érdekelt lakosságának figyelmét, hogy törzstenyésztésben csak olyan hasított körmű apáállatot (szarvasmarha, bivaly, sertés, juh, kecske) szabad használni, melyet erre a célra alkalmított bizottság alkalmassáknak talál és a tenyésztési igazolványt kiadja. A folyó évi rendes apáállatvizsgálatot az alább közölt helyekre és időkre látom ki.

1950 november 13-án, hétfőn: a Méntelep előtt 7-9 óráig, 14-én, kedden 7-9 óráig Pallagon, a földművelőszövetkezet előtt, 15-én, szerdán 7-9 óráig a Halápi csárdánál 12-14 óráig, nagycseréi apáállatvizsgáló istállónál, 16-án, csütörtökön: 7-9 óráig a Bánki erdőháznál, 15-16 óráig a Gárgyár előtti téren, 17-én, pénteken: 7-8 óráig a Látoképi csárdánál,

20-án, hétfőn 7-9 óráig Kardoscsárdánál, 21-én, kedden: 7-9 óráig régi Kádár-dűlői iskolánál, 22-én, szerdán: 7-9 óráig szoboszlói úti volt Kadarcs-féle Kovácsmühelynél, 23-án, csütörtökön 7-9 óráig szováti úti iskolánál, — 24-én, pénteken: 8-9 óráig Tóthfalussy-tér 5. szám alatt, november 28-án, kedden 7-10 óráig Halastónál (Hortobágy).

Az apáállattartó köteles tulajdonában, birtokában lévő minden I. évet betöltött bikát, 9 hónapot betöltött kánt, kóst, kecske bakot a fent megjelölt helyek valamelyikére elővezetni és az apáállatokra vonatkozó összes okmányokat magával vinni és a bizottságnak átadni.

Városi tanács mezőgazdasági osztályának vezetője.

Tamara Lajos Nyirábrányban 250 holdon kötött termelési szerződést

Nagy lendületet adott Hajdú-Bihar megyében a szerződéses termelés növelésére a püspökladányi földművelőszövetkezet felajánlása és versenykihívása, amely országos visszhangot váltott ki. A püspökladányi földművelőszövetkezet a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 33. évfordulója tiszteletére vállalta, hogy népszerűsíti a dolgozó parasztság körében folytatott felvilágosító, tudatosító munka eredményeképpen minden népszerűvel, terménybegyűjtő — legalább 40 hold területre kötött termelési szerződést a dolgozó parasztsággal.

A püspökladányiak felajánlása és versenykihívása az ország minden földművelőszövetkezetéhez szöjt. A jó példamutatás, versenykihívás nyomán Hajdú-Bihar földművelőszövetkezetei sorra jelentik be csatlakozásukat, hasonló vállalkukat, sőt igyekeznek azt túlteljesíteni.

Elsőknek a nagyléteai járás földművelőszövetkezetei csatlakoztak a püspökladányi versenykihíváshoz

Kiváló eredményt ért el a szerződéses termelés megkötésénél Tamara Lajos nyirábrányi termelési felelős. Tamara Lajos előzőleg a nyirábrányi termelőszövetkezeti csoportban dolgozott igen jó eredménnyel, most, mint termelési felelős példát mutatott Nyirábrányban az előirányzott területnek 40 százalékára egymaga kötött termelési szerződést a dolgozó parasztsággal. Az előirányzott terület Nyirábrányban szerződéses termelésre 596 hold, közel 250 hold területre kötött termelési szerződést a dolgozó parasztsággal, Tamara Lajos eredménye a legjobb Hajdú-Biharban és országosan is egyedülálló.

— Boldogan végzem ezt a munkát — mondotta — a Békekomgresszus és a Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére — így szolgálom a békét, az építő munkát, az ötéves terv sikeres megvalósítását.

Szerződéses termelésben Hosszúpályi vezet

A Kormányzat minden eszközzel segíti a dolgozó parasztságot. Jelentős előnyökhöz, nagy kedvezményekhez jut a dolgozó parasztság a szerződéses termeléssel, a termelési szerződések megkötésével. November folyamán köthet szerződést a földművelőszövetkezetek útján a dolgozók államával a dolgozó parasztság.

Szerződést köthet az egyéni dolgozó parasztság valamelyik termelői vállalatával valamilyen növény, vagy mag termelésére. — Tavaszí búzára, árpára, dohányra, cukorrépára, lucernára, olajlen, napraforgó, magkender, ricinus, zöldségfélékre, káposztára, paradicsom paprikára köthet szerződést a dolgozó parasztság és a szerződéses termelés révén komoly előnyökhöz és anyagi kedvezményekhez jut. Vetőmagot, műtrágyát, védekezőszereket kap ingyen, vagy olcsó áron, kedvezményes feltételek mellett és ugyanakkor készpénzben művelési előleget kap, ezeket majd az átvételnél számolják el.

Hajdú-Bihar megyében erős felvilágosító munka folyik a földművelőszövetkezetek, a népszerűsítő révén, hogy a dolgozó parasztság minél hamarabb, minél nagyobb területre kössön termelési szerződést.

A termelési szerződések megkötésében a községek közül Hosszúpályi áll az élen, amely az előirányzott területnek már 75 százalékát kötötte szerződéses termelésre. Második helyen Hajdúnánás áll 65 százalékos eredménnyel. — Több járásban és községben most indul meg fokozott lendülettel a szerződéses termelés; gyengén áll a biharkeresztesi és berettyóújfalui járás, ahol fokozni kell a felvilágosító és népszerűsítő munkát. Van olyan község, ahol bizonyos növény- és magfajtáknál túlteljesítettek az előirányzatot. Így Hajdúudorogon a ricinus túljegyezték az előirányzottnál, nagyobb területre kötöttek ricinusra termelési szerződést. Mezőpéterden az olajlent jegyezték túljegyeztetésre.

Kiváló eredményt elért dolgozó parasztságot kitüntetések

A kormányzat november 7-én, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulóján kitünteti a mezőgazdaság számos kiváló eredményt elért dolgozó parasztját, azokat, akik a növénytermelés fejlesztéséről szóló minisztertanácsi határozat végrehajtása során, valamint az állattenyésztés terén kitűntek sikeres munkájukkal. — A nagy évforduló tiszteletére közel 100 mezőgazdaságban dolgozót tüntettek ki, ezek között a mező-

gazdaságtudomány érdemes szellemi munkásait, úgyszintén a termelőszövetkezeti tagokat. A kitüntettek elismeréséppen a Munkaérdemrend különböző fokozatait kapták meg.

Hajdú-Bihar megyében sok termelőszövetkezeti tagot, egyéni dolgozó parasztot, állami gazdasági és géppalotás dolgozót tüntettek ki, akik élen járnak a munkában. A kitünteléseket ünnepélyesen adják át.

Hajdúböszörményi traktoros felajánlása

A balmazújvárosi géppalotás traktorosai a múltkoriban felhívást intéztek a megye traktorosaihoz, hogy még jobb, minőségű munkával ünnepeljék a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulóját. A felhívás lelkes visszhangra talált a megye minden géppalotásán. Különösen a hajdúböszörményi géppalotában, ahol Kerékgyártó István traktorista a géppalotás békevédő bizottságának ülésén kijelentette:

— A Nagy Októberi Szocialista Forradalom ünnepére vállalom,

hogy idén-tervem 160 százalékát teljesítem. Mi, traktorosok harcosai vagyunk itt nemcsak a termelő munkásoknak, hanem a béke megvédésének is.

Igen sokat számít a mi munkafelajánlásunk is a békeharcban. Minden egyes százalék, mely a normánkat emeli, minden felszátott barázdát a mi erőnkkel növeli, s ez az erő tud gátat emelni az imperialisták háborús törekvései elé, s ezt a sziklaszilárd gátat soha nem tudják áttörni, ha mi állandó és lelkes munkával erősítjük azt.

89 helyen indultak Szabad Föld Téli Esték Hajdú-Biharban

Hajdú-Biharban a megyei tanács népművelési osztálya 89 helyen indította meg a dolgozó parasztság körében olyan nagy népszerűségnek örvendő Szabad Föld Téli Estéket.

A Szabad Föld Téli Esték — melynek színvonalát a tavalyihoz képest jelentősen emelték — az első előadást a „Koreai nép szabadságharcát” címen tartották meg keskenyfilmvetítéssel és állóképek vetítésével egyben.

A 89 hely közül 6 Szabad Föld Téli Estét a hajdú-bihari tanyavilágban szerveztek meg. Az előadások színvonalának további biztosítása érdekében a megyei tanács az előadók részére a megye minden járási székhelyén előadói irodát állított fel.

Igen érdekes újítást vezettek be Hajdúszoboszlón a Szabad Föld Téli Esték megtartásában. Itt már a ragyogó új kultúrthozban folynak az előadások. Vári Lajos, a terményforgalmi vállalat dolgozója nagyszerű ötlettel, minden utcában Szabad Föld Téli Este-felelősök

ket bízott meg, az esték előkészítésével. Ezek az utcafelelősök esetenként végigjárják a házakat és szíves szíval invitálják a dolgozó parasztságot, hogy látogassák meg a Szabad Föld Téli Este előadásokat.

Ennek az utcafelelősi rendszernek igen nagy előnyei vannak. Nem hangos dobzóval csodítják össze az embereket, hanem személyes látogatáson, ahol kell, háziagittációval győzik meg őket arról, hogy számukra milyen tanulságos és milyen fontos a Szabad Föld Téli Esték látogatása.

A pártönkívüli dolgozó parasztok nagy tömegeit kapcsolják be a Szabad Föld Téli Estén keresztül az oktatásba. Az idén ugyan kevesebb helyen szervezték meg a Szabad Föld Téli Estéket a megyében mint tavaly, azonban a számbeli csökkenés hatalmas mértékű minőségi emelkedést jelent. Ezek az előadások mind-mind a szocializmus, a béke nagy ügyét szolgálják.

Az 1514-es parasztháborúról

Tart ma 11 órakor előadást a Történelmi Társulat az egyetem aulájában

Ma délelőtt 11 órakor érdekes előadás színhelye lesz a debreceni egyetem aulája. Székely György, a történettudományi intézet munkatársa tart előadást az 1514-es parasztháborúról.

Az 1514-es magyar parasztháború történelmének tanulmányozása nemcsak érzelmi szempontból fontos számunkra. Nemcsak azért kell érdeklődnünk iránta, mert benne a haladó hagyományok egyik legkiemelkedőbb jelensége szemléltethető. Tanulmányozása útmutatást ad a parasztszervezetek történelmi szerepének helyes értékelése szempontjából is. A parasztszervezetek történelmi jelentőségét a marxista történettudomány, a történelmi materializmus fedte fel. Ebben a munkában, mint a történettudomány sok más bonyolult kérdésének megoldásában is, döntő és irányító jelentősége van Szilágyi Árpád generálisszámú útmutatásának is.

Ez az előadás megtanít bennünket a parasztszervezetek helyes értékelésére. A sztálini tanítások fényében világosan látunk és ennek a fénynek a vezetésével értjük meg a mai nagy érdeklődéssel várt előadást is.

Géppel mosatunk jövőre Debrecenben

A Patyolat Vállalat két hónappal elől a főváros három munkáslakta területében: Angyalföldön, Újpesten és Zuglón, ahol bevezette a gyorsmosást. A vállalat december 31-ig a főváros gyorsmosásra beadott ruháit géppel zsákban mossák ki. Sok idő és munkamegtakarítást eredményez a zsákban való mosás, mert így nem kell minden ruhát külön-külön megjelölni. A délig beadott ruhákat még aznap este, a délután tisztításra beadott ruhákat pedig másnap dé. e. 10 óráig megkapják a dolgozók. Négy kiló ruha mosása,

amely átlag négytagú családnak heti szükséglete, mindössze hat forintba kerül. A gyorsmosást igen sokan veszik igénybe. A vállalat december 31-ig a főváros minden területén bevezeti a gyorsmosást, hogy ezzel is megkönnyítse a dolgozó nő háztartási munkáját.

Debrecenben 1951 első napjaiban szerlik fel a Patyolat NV-nél a mosógépeket. A tervek szerint a Budapestén bevált gyorsmosást a jövő évben Debrecenben is bevezetik.

Debreceni műsor lesz kedden a rádióban

„Debrecenbe kéne menni...” címmel közel háromórás helyszíni közvetítést hallunk kedden 12 órától a Petőfi-rádióban. A nagyszabású közvetítésorozat bemutatja a debreceni dolgozók munkaharcát, kultúréletét, de kilátogatott a mikrofon a város környékére, a termelőcsoportokhoz s a Hortobágyra is.

verseit, debreceni írók elbeszéléseit is hallhatjuk. A gazdag zenés részben a vasutas szakszervezet filharmonikusai, a volt Csenki-kórus, amely most a megyei tanács kórusa lett, a tanítónőképző énekkara szerepelnek. A Csokonai Színház előadásából a „Szabad szél” legszebb részleteit hallhatjuk viszont a rádió debreceni adásában.

A műsorban debreceni költők

A debreceni műsört bizonyára sokan hallgatják meg majd kedden délután a Petőfi-adón.

9 oldal
1950 NOVEMBER 5.

Hírek

— **Várható időjárás:** Mérsékelt, időnként élénk szél, borult idő, sokfelé eső. A nyugati megyékben esetleg havasodás. A hőmérséklet nyugaton csökken, keleten alig változik.

— **Ügyeletes gyógyszerárak.** 16/18. (vált Kígyó), Vöröhadserég-útja 31. 16/16. (Vált Reménység), Csapó-utca 22. 16/4. (vált Mátyás király), Vámospercsi-út 16.

RÁDIÓMŰSOR. Szombat, Kossuth-rádió. — 7: Reggeli muzika. Utána: Naptár — 8: Hírek — 8:30: Szív küldi szívnek szívesen. 9: Hány János legújabb kalandjai. 10: Egy falu — egy nótá. 10:45: Kültügyi négyesóra. 11: Acel és sájak. 11:25: „Budapesti előszór.” 13: Zenés posta. 14:15: Szovjet zenei hét. 15:30: Vidám szünet. 16:30: Hangfűzések. Tánccal dalolok. 17: A Tartós bekeért, népi demokráciáért e lap ismertéte. 17:15: Szóvaltatózó zene. 17:40: Kincses Kalendárium. 19: Szovjet zenei hét. 20:20: Szovjet zenei hét. 21:20: Hangfűzések a vasárnap sportjáról. 21:55: Tothhírek. 22:15: Szovjet zenei hét. — 23:15: Május királyneje. — **Petőfi-rádió** — 8: Népkun dalai. — 8:30: Falurádió. 9: Hangfűzések. 9:30: Református istentisztelet. 10:15: Női szemmel. 10:50: Miska bácsi lemez-ládája. 11:30: Gorkij, a forradalmár. 12:10: Szovjet zenei hét. 13: Szines muzika. 14: Hangfűzések. 14:30: A Szovjetunióban járt parasztküldött-égek beszámolója tapasztalatairól. 15: Kérdezz — felelel! 15:20: Szovjet zenei hét. 15:45: Vasárnapi krónika. 16: Utóéjszaka. 16:50: Szív küldi szívnek szívesen. 17: A lélek mérnöke. 17:40: Tanczene. 17:50: Hangfűzések a vasárnap sportjáról. 18:40: Szovjet zenei hét. 19:40: Könyvzene. 20:30: Szovjet zenei hét. 22: Cigányzene. 22:45: Dalok.

— **November 7-én zárva kell tartani az üzleteket,** November 7-én, kedden, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulóján az üzletekre a vasárnapra szóló rendelkezések irányadók. — Ezen a napon tehát az ország egész területén valamennyi nyílt árusítási üzletet zárva kell tartani, csak a cukorkaüzletek tarthatnak nyitva reggel 9-től este 10 óráig, de ezeknek a nyitvatartása sem kötelező. — Ugyancsak árusíthatnak ezen a napon a trafikok is, a vasárnapokra irányadó rend szerint, valamint folytathatják árusításukat a fetelek környékén levő virágárusok is.

— **A MÁV vezérigazgatósága** közli, hogy november 7-én, kedden a hivatalos menetrendről eltérően, csak a vasárnapokra előírt vonatok közlekednek. A bányász-érdekeket szolgáló munkásvonatok azonban ezen a napon is változatlanul a hétköznapi menetrend szerint közlekednek.

— **Trafikügyelet,** Árvay Mihály, Déry-tér, Bródy Henrikné, Arany János-utca 31., Csik Gyuláné, Halvan-utca 35., Erdei-Árva Károly, Attila-tér 4., Fehér Endéné, Kollégyi, Feldman Lajosné, Vöröhadserég-útja, Galló János, Bercsényi-utca, Hajdú Miklósné, Budai Jánosné, Juhász Jánosné, Petőfi-tér bódé, Kovács Jánosné, Kossuth-utca 1. Krasznayné, Mikepérsi-út, Lovász István, Büszkényi-út, Mezei Antal, Varga-utca 31. Pék Gáborné, Szabadság-útja 3. Reihl Józsefné, Sámsoni-út 68, Szabó Gyula, Péterfia-utca 57. Szabó Mihály, Árpád-téri bódé, Szász Ferenc, Vöröhadserég-útja, Tóth Balázs, Szepességi-utca, Nagy Gizella, Vöröhadserég-útja, Dei Aranka, Rákosi-telep, Pika Gábor, Csapó-utca 1., bódé.

— **Népművelés november 5—12-ig.** Hétfő: Szemesbaleves, vagdalthús burgonyával. — Kedd: Karalábé-leves, főtt tészta. — Szerda: Töltött káposzta, két darab pogácsa. — Csütörtök: Húsleves, főtt hús kelkáposztafőzelékekkel. — Péntek: Serpenyős felsől szelet, egy darab alma. — Szombat: Lebbensleves, sertéstokány makarónival. — Vasárnap: Zöldszőlés, sertéssült burgonyával.

— **Szerkesztőségi hír.** Kiss Istvánt, a „Debrecen” felelős szerkesztőjét Budapestre helyezték a Friss Újsághoz. Lapunk szerkesztését Kocz Antal, a Szegeden megjelölt „Dévidéki Hírlap” eddigi felelős szerkesztője vette át.

Több mint 100.000 forint jutalmat kapnak a hajdúmegyei népnevelők

Népi demokratikus kormányunk ez évben már harmadjára jutalmazza a kiváló munkát végző pedagógusokat és az iskolai tanszékvezetőket tagjait. November 8-án Hajdú-Bihar megye iskoláiban több mint 300 nevelő kap pénzjutalmat 100 ezer forintot felüli összegben. Alant közöljük a debreceni kitüntetett nevelők névsorát, akik fejenként 200—600 forint összegben kapnak jutalmat.

Dr. Puskás Árpád, Márk Jenő, Roll János, Balogh Lajos, Molnár József, Forró Piroška, Mágai Márta, Kutj Imréné (hiv. segéd), Kelemen Pál, Nagy Margit, Csegezi Béla, K. Nagy Józsefné, Fekete József, Gál Vendel István (hiv. segéd), Tóth László, Csikvári Akosné, Szabó Irma, Lőcsei Lajos, Uri Lajos, Engo Sándor, Tegdes László, Erdőháti Ferenc (hiv. segéd), Salánki János, Ugrin Károly, Kovács Margit, Pocsaji László, Nagy Ferencné, Tariska Margit, Kovács Kálmán, Strebelovszki

ADY ENDRE ÉS MÓRICZ ZSIGMOND

életéről és munkásságáról magas színvonalú, érdekes párbeszéd előadást tartanak vasárnap délelőtt 11 órakor a Déri-múzeum előadótermében dr. Koczogh Akos és Durkó Mátyás. Az előadás keretében Hotji Éva Fazekas Zsuzsa és Köröszty István, a Csokonai-színház művészei verseket, regényrészleteket adnak elő. Az előadás fontos tanulságokat tartalmaz mai életünkre, útmutatásokat kapunk munkánkra, még jobban megismerjük a korabeli Magyarország keresztmetszetét.

— **Hirdetmény.** Felhívja a városi mezőgazdasági osztály azokat, akiknek állami földre haszonbérleti szerződése van, de az meghosszabbítva az 1951. évre nincsen, haladéktalanul jelentkezzen a városi mezőgazdasági osztálynál a haszonbérlet meghosszabbítása végett (vált adóhivatal, 29. szoba).

— **Elítéltek egy feketéző cipészt.** Lakatos János tiszacsegei cipészmeister a cipőkkel üzérkedett. A népbőrtokban cipőket vásárolt meg páronként 97 forintot árban. A hatóságí áral viasszal eltüntette a cipőből, a nagyságot újra beültölte a talpba és a cipőt 154 forintért árusította. A dolgozó nép bírósága a feketéző cipészt — aki a dolgozó népet károsította meg — nyolc hónapi börtönrre, 5 évi hivatal- és jogvesztésre, 2000 forint pénzbüntetésre ítélte. Hat hónapra kitöltötték Tiszacsegeről. A dolgozó nép bírósága lesújt az üzérkedőkre, a dolgozó nép ellen-ségeire.

BÉKE

MA 11, 2, 4, 6, 8 órakor
UTOLJÁRA!
Faklya műsorban
1 és 2 forintos helydrakkal!

SZTALINGRADI CSATA II. RÉSZ

HÉTFOJTÓL 4, 6, 8 órakor!
E S K Ü

VIG

MA 11, 2, 4, 6, 8 órakor
HÉTFOJTÓL 4, 6, 8 órakor
Új mémet film:

ISTENEK TANÁCSA

METEOR

MA 10 órától MATINE
SZTALINGRADI CSATA II. RÉSZ

DELUTÁN: 3, 5, 7 órakor:
ISTENEK TANÁCSA
HÉTFOJTÓL 3, 5, 7 órakor:
E S K Ü

Lajos, Sipos Sándor (hiv. segéd), Kiss Lajos, Balogh Endre, Juhász Sándor (hiv. segéd), Győri Ferenc, Kiss István, Horváth József, Ember István, Czuprik Mihály (hiv. segéd), Gál István, K. Nagy Erzsébet, Bartos Sándor, Nábrádi István (hiv. segéd), Sándor László, Szabó Károly, dr. Papp Géza, Szamosújvári Sándorné, Pényi Ilona, Valádi Erzsébet, Mikula János (hiv. segéd), Hajnalos József, Siska György, Pintér Imre (hiv. segéd), Hunyadi Béláné, Várdai Józsefné, Sári Mihály, Szabó István (hiv. segéd), Seres György (hiv. segéd), Besse Gyula, Törös Károly, Julov Viktor, Varga György (hiv. segéd), Czirik Lászlóné, Béber Lászlóné, Sarkadi Nagy Csilla, dr. Balogh László, Leka Ferenc (hiv. segéd), Lovas Jenő, Forgács József, Kovács Károly (hiv. segéd), V. Nagy Kálmán, Tőkés György, Mészáros József (hiv. segéd), Almádi Gizella, Oláh Irma, Bahabecz Erzsébet (takarító), Jodál Károly, dr. Kassai Ernő, Tóth György (műhely oktató), Szabó Imre (hiv. segéd), Bartha Gyula, Kovács Gyuláné, Domokos Imre, K. Nagy Sándor (hiv. segéd), Kincses József, Rácz Erzsébet (felügyelő), Katona Sándor (hiv. segéd), Bacsó Ferencné (konyha alk.), Nemere Domokosné (konyha alk.), Kiss Ilona (konyha alk.), Lőrincz Péter (hiv. segéd), Kiss Gyuláné (takarító), Olák Elekne (főzőnő), Szűcs Pálné (ővönő), Gyárfás Judit (ővönő), Tar Ferencné (ővönő), Szentirmai Zoltánné (ővönő), Kovács Ilona (ővönő), Kiss Lajos egyetemi hallgató).

SZÍNHÁZ

Szerelmi bájjal

Az állami Csokonai Színház új évadjának első operai bemutatójához érkezünk el. Sok munka, gondos előkészítés előzte meg a mai előadást. A színház operatársulatának tagjai, a kórus, a zenkar szinte a szezon kezdete óta készülnek erre a napra, amikor De izetinek, az elasz opera buffo nagymesterének művét tolmácsolhatják a debreceni közönség felé.

Rossini legtehetségesebb tanítványának, Donizettinek „Szerelmi bájjal” című vígoperája legsikerültebb alkotásai közé tartozik. A debreceni társulat minden ügykezetével azon volt, hogy a szerző dallamlelményeit, zenekari elképzeléseit a lehetőségekhez mérten ne sikkadjanak el.

A tehetséges operai karmester és Meggyesi Pál rendező munkája sikerrel járt és ma felfokozott várakozással nézhetünk az operabemutató elé, mely szép és stílusos díszleteivel, kiváló képességű énekeivel és a kibővített zenkarral nem is hoz csalódást számunkra.

MŰSOR:

November 5. vasárnap délután 3 órakor: Hétköznapok hősei, Oleg Kocsovai-bérlés.
November 5. vasárnap este 8 órakor: Szerelmi bájjal, Bérlétszűnet.
November 6. hétfőn este 8 órakor: Szerelmi bájjal, Madách-bérlés.
November 7. kedden este 7 órakor: Szabad szél, Bérlétszűnet.
November 8. szerdán este 8 órakor: Szerelmi bájjal, Vörösmartony-bérlés.
November 9. csütörtökön este 8 órakor: Szerelmi bájjal, Csokonai-bérlés.
November 11. szombat este 8 órakor: Szerelmi bájjal, Makaróni-bérlés.
November 12. vasárnap du. 4 órakor: Szerelmi bájjal, Makaróni-bérlés.

